

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Casopisno-založniško podjetje Slov. poročevalec. — Direktor: Rudi Janžura. — Glav. in odgov. urednik: Sergej Vošnjak. — Za tisk odgovarja Fr. Plevel. — Uredništvo: Ljubljana, Tomičeva ul. št. 1 in 3, telef. št. 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomičeva ulica št. 1/II, telefon št. 23-522 do 23-526. — Oglasni oddelki: Ljubljana, Titova c. 7, telefon št. 21-896, za ljubljanske naročnike 20-462, za zunanje 21-823. — Poštni predal št. 29. — Ziro račun pri Kom. banki, Ljublj., št. 60-KB-5-2-367. — Meseč. naročnina 230 din.

MOŠA PIJADE UMRL

DNE 15. MARCA OB 18. URI JE UMRL V PARIZU TOVARIŠ MOŠA PIJADE, ČLAN IZVRŠNEGA KOMITEJA CK ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE IN ČLAN PREDSEDSTVA ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE.

S SMRTJO TOVARIŠA MOŠE PIJADA IZGUBLJAJO ZVEZA KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE IN SOCIALISTIČNA ZVEZA DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE, DELAVSKI RAZRED, VSI NARODI SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE IZ SVOJH VRST DOSLEDNEGA REVOLUCIONARJA, PLAMTEČEGA TRIBUNA, PRVOBORCA ZA STVAR DELAVSKEGA RAZREDA, PRILJUBLJENEGA TOVARIŠA IN VODITELJA, KI JE POOSEBLJAL NAJPOZITIVNEJŠE LASTNOSTI BORCA — KOMUNISTA.

Z NJEGOVO SMRTJO SO NASI NARODI IZGUBILI ENEGA IZMED NAJVEČJIH SINOV SVOJE SOCIALISTIČNE DOMOVINE, ČLOVEKA, KI JE V TEKU SKORAJ STIRIH DESETLETIJ STAL V PRVIH VRSTAH DELAVSKEGA RAZREDA V BORBI ZA ZMAGO SOCIALISTIČNE MISLI IN SOCIALISTIČNIH DRUŽBENIH ODNOSOV V NASI DRŽAVI.

IME TOVARIŠA MOŠE PIJADA JE NELOČLJIVO POVEZANO S PRVIMI LETI USTVARJANJA KOMUNISTIČNE PARTIJE JUGOSLAVIJE. Z NJENO IDEJNO RASTJO IN JEKLENTIVJO. V KAZAMATAH PREDVOJNE JUGOSLAVIJE, V OGNJU OSVOBODILNE VOJNE IN REVOLUCIJE, V NAPORNEM DELU ZA POVOJNO ZGRADITEV JE ZGREVAL V BORBI PRI DELU, PO-SVEČUJOČ NEIZCRPNO ENERGIJO ZA SVOBODNEGA SOCIALISTIČNEGA ČLOVEKA IN SVOBODNO SOCIALISTIČNO DOMOVINO.

NJEGOVA NEUSTRASENOST PRED RAZREDNIM SOVRAZNIKOM. VZTRAJNOST PRI IZPOLNJEVANJU VSEH NALOG, KI JIH JE PARTIJA POSTAVLJALA PRED SVOJE ČLANE IN VSE ZAVESTNE BORCE ZA SOCIALIZEM, INICIATIVNOST IN INVENTIVNOST NA VODILNIH DOLŽNOSTIH, BODO SLUZILE VEDNO KOT SVETEL ZGLED DANASNJIM IN BODOČIM GENERACIJAM GRADITELJEV SOCIALIZMA.

SLAVA TOVARIŠU MOŠI PIJADU!

CENTRALNI KOMITEJ ZK
JUGOSLAVIJE

ZVEZNI ODBOR SZDL
JUGOSLAVIJE

Razglasitev ljudskega žalovanja

Dne 15. marca ob 18. uri je nenadoma umrl v Parizu predsednik zvezne ljudske skupščine, član izvršnega komiteja CK ZKJ, član CK ZK Srbije, član predsedstva zveznega odbora SZDL Jugoslavije, član centralnega odbora Zveze borcev, redni član Srbske akademije znanosti in član Združenja likovnih umetnikov tovariš Moša Pijade. V znak žalosti za velikim sinom delovnega ljudstva naše države in nezlomljivim borcem za graditev socialistične Jugoslavije, tovarišem Mošo Pijadom, je zvezni izvršni svet odredil:

dnevi od 15. do 19. marca 1957 se razglašajo za dneve ljudskega žalovanja za tovarišem Mošo Pijadom.

Zvezni izvršni svet

Predsednik republike Josip Broz Tito, I. r.

PREDSEDSTVO ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE IN ZVEZNI IZVRŠNI SVET OBVEŠČATA Z GLOBOKO BOLESTJO NAŠE NARODE, DA JE DANES, NA POVRATKU IZ LONDONA, KJER JE VODIL PARLAMENTARNO DELEGACIJO, V PARIZU OB 18. URI NENADOMA UMRL PREDSEDNIK ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE TOVARIŠ MOŠA PIJADE.

NARODI SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE IZGUBLJAJO S TOVARIŠEM MOŠO PIJADOM ENEGA IZMED NAJUGLEDNEJŠIH VODITELJEV, PREKALJENEGA BORCA IN REVOLUCIONARJA, NEUMORNEGA DELAVCA PRI GRADITVI BOLJŠE BODOČNOSTI DELOVNIH LJUDI NAŠE DRŽAVE IN USTVARJALCA NA PODROČJU DRUŽBENIH, POLITIČNIH IN PRAVNIH OSNOV SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE.

POSMRJNI OSTANKI TOVARIŠA MOŠE PIJADA BODO PREPELJALI V DRŽAVO Z LETALOM IN POKOPALI V BEOGRADU.

NAJ BO VEČNA SLAVA TOVARIŠU MOŠI PIJADU!

PREDSEDSTVO ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE
IN ZVEZNI IZVRŠNI SVET

ni so tiskali tudi »Komunist« kot ilegalno glasilo KPJ. Ko je policija v februarju 1925 to tiskarno izsledila, so pokojnega Mošo Pijado aretirali in obsodili na 12 let težke ječe. V kaznilnici v Sremski Mitrovici so ga skupaj s skupino komunistov leta 1934 obsodili še na dve leti težke ječe zaradi politične dejavnosti in nenehnih bojev, ki so jih bili komunisti v kaznilnicah. Centralni komitej partije je imenoval Mošo Pijado za svojega zastopnika v kaznilnici. Tu je predaval v mnogih tečajih in poučeval mlajše tovariše, kako je treba delati za partijo in jim pomagal seznanjati se s marksizmom in leninizmom. V ječi je Moša Pijade prevedel največje delo marksizma »Kapital«. Razen tega je prevedel v naš jezik tudi druga važna dela znanstvenega marksizma »Komunistični manifest«, »Bodo filozofije« in znani Markov uvod v delo »Kritika politične ekonomije«.

Ko je pokojni Moša Pijade aprila 1939. leta prišel iz zaporov, so ga ponovno aretirali in odgnali v koncentracijsko taborišče v Blečo, kjer je bil do aprila 1940. V februarju naslednjega leta pa so ga znova aretirali in izpustili šele dva dni pred fašističnim napadom na Jugoslavijo. Na V. državni konferenci je bil Moša Pijade izvoljen za člana centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije. Po vdoru okupatorja v Jugoslavijo najdemo pokojnega Mošo Pijada kot organizatorja vstaje v Črni gori, pozneje pa v Vrhovnem štabu, v katerem je opravljal mnoge pose. Izredna je njegova zasluga pri ustanovitvi ljudskih odborov in organiziranju zaledja. Na II. zasedanju AVNOJ je bil izvoljen za podpredsednika tega prvega predstavniškega telesa nove Jugoslavije. Avgusta 1944. leta je odšel v Moskvo, od koder se je vrnil v Beograd 7. novembra istega leta. Od tedaj dalje je delal v zakonodajstvu. V ustavodajni skupščini je bil predsednik ustavodajnega odbora, zatem predsednik zakonodajnega odbora Ljudske skupščine Srbije in podpredsednik Predsedstva Ljudske skupščine Jugoslavije. Kot član jugoslovanske delegacije je 1946. leta sodeloval na mirovni konferenci v Parizu. Zlasti pa so neprecenljive zasluge pokojnega Moše Pijada za izgradnjo ustavnega in pravnega sistema FLRJ.

Na V. kongresu Komunistične partije Jugoslavije, julija 1948. leta, je imel referat o programu KPJ. Takrat je bil tudi izvoljen za člana politbiroja CK Komunistične partije Jugoslavije. Razen državnih funkcij in funkcij, ki jih je opravljal v političnih in družbenih organizacijah, je bil pokojni Pijade tudi vodja jugoslovanske parlamentarne delegacije, ki je 1951. leta obiskala Veliko Britanijo in Francijo. Leto dni kasneje je vodil parlamentarno delegacijo v Grčijo, 1955. leta v Bolgarijo in leto dni kasneje še v Zahodno Nemčijo.

Na VI. kongresu KPJ je bil izvoljen za člana izvršnega komiteja centralnega komiteja, pomladi 1953. leta na IV. kongresu Ljudske fronte pa za člana Predsedstva zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. Tega leta je bil tudi izvoljen za predsednika zvezne ljudske skupščine.

Moša Pijade je nosilec mnogih visokih odlikovanj. Za svoje zasluge v narodno-osvobodilni borbi in za izredno delo pri graditvi socialistične domovine pa je bil odlikovan s Redom narodnega heroja in Redom junaka socialističnega dela.

Predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pijade je bil rojen 4. januarja 1890. leta v Beogradu. Član Komunistične partije Jugoslavije je bil 37 let. Svojo revolucionarno pot je začel takoj po prvi svetovni vojni, ko se je vključil v delavsko gibanje. Življenje pokojnega Moše Pijada je bilo najtesneje povezano z bojem in življenjem naše Komunistične partije, z bojem množice za socialno in narodno osvoboditev. V najtežjih obdobjih ilegale je preživel štirinajst let v ječah. Boril se je in bil voditelj v vojni in revoluciji ter postal eden najmarljivejših graditeljev naše socialistične države in socialističnega družbenega reda.

Pokojni Moša Pijade je študiral slikarstvo in postal akademski slikar. Leta 1910 pa se je začel ukvarjati z novinarstvom. Kmalu po prvi svetovni vojni, v začetku l. 1919. je začel v Beogradu izdajati dnevnik »Slobodna reč«, ki je bil poleg komunističnega tiska najnaprednejši časnik v

stari Jugoslaviji. Leto dni kasneje je sodeloval v centralnem partijskem glasilu »Radničke novine«. Leta 1920 je postal tudi sekretar partijske organizacije »Dunav« v Beogradu.

Po aretaciji izvršnega odbora Komunistične partije Jugoslavije leta 1921 je pokojni predsednik zvezne ljudske skupščine prišel v izvršni odbor KPJ. Leto dni kasneje je zastopal KPJ na drugi konferenci balkanske komunistične federacije v Sofiji. Konec leta 1921, ko je bila Komunistična partija že v ilegali, revolucionarnih sindikatov pa še ni bilo, je delal za ustanovitev sindikatov in urejal sindikalno glasilo »Organizovani radnik«. Pokojni Moša Pijade je poizkuševal pomagati pri ustanovitvi delavske partije Jugoslavije in urejal njeno glasilo »Radnik«. Ko je bil prepovedan »Okovani radnik« in ko je bila prepovedana Neodvisna delavska partija mu je bila poverjena organizacija ilegalnega tiska centralnega komiteja v Beogradu. V tej tiskar-

Ob robu

Počitnice

Teški rušilec »Canberra« je dan izplul iz Norfolka na vzhodni obali ZDA. Njegova naloga ni težka: teden dni bo plul sem in tja po Atlantiku in marca, pravi, je Atlantik najlepši. Zato pa je na »Canberri« izredno pomembno potnik. Predsednik Eisenhower in nekaj njegovih najbližjih svetovalcev bodo izkoristili tople sončne dneve na mirni gladini, da bi se odpotili (predsednik predsednik) in se pripravili na srečanje z Macmillanom na Bermudih.

Malo je ljudi, ki Eisenhowerju — ali pa komur koli drugemu — ne bi privoščili prijetnih dni brezdelja, zlasti po naporih, ki jih je predsednik ZDA vložil v reševanje hudih mednarodnih zapletov zadnjih mesecev. Toda v ZDA je vedno več odgovornih ljudi, ki s skrbjo opazujejo Eisenhowerjevo dejavnost in njegovo zdravje.

Eisenhower, pravijo, živi v »stopu iz slonovine« (izraz je vzlet iz znane ameriške otroške pravljice) in se, razen za zunanjo politiko, zanima le še za malo drugih stvari. Večin, se spominjajo, so se vsak teden nekajkrat zbrali v Beli hiši predstavniki javnega in gospodarskega življenja in so Eisenhowerja, ob primernem okrepilu, seznanjali s perečimi problemi gospodarstva in notranje politike. Bili so tudi dnevi, pravijo, ko je Eisenhower sprejel ljudi, ki so ob sedmih zjutraj in je s posvetovanji nadaljeval do poznega večera. Sedaj pa ni več tako. Eisenhower se drži strogih zdravniških navodil, ki jih skrbni njegov slabi videz in kašelji, ki se ga že vsi zimo ne more znebiti. Vsako popoldne se sprejaja, se koplje, ali igra golf — le malokoli pa nadaljuje z državnimi posli tudi popoldne. In vse to, poudarjajo, na začetku svojega drugega obdobja predsedniške službe.

Nikomur na misel ne pride, da bi zahteval od Eisenhowerja naj teža svoje zdravje (kaj bi bilo, pravijo, če bi moral vjeti prevzeti Nixon) to da obnemem jih vse stvar le skrb: ni dobro, če se predsednik zanese izključno na nasvete maloštevnih zdravniških svetovalcev; medtem, ko to predmislijo, pa srka predsednik blagodejno toplo slane morskog zraka.

Novi procesi proti alžirskim nacionalistom

PARIZ, 15. marca (Tanjug) — Pred francoskim vojaškim sodiščem v mestu Alžiru so danes obtožili 16 Alžircev terorističnih dejanj in vojaški tožilec je zahteval najstrožje kazni. Obtoženi Alžirci so baje konec leta 1955 izvršili v neposredni bližini glavnega mesta teroristična dejanja in atentate.

V ponedeljek se je pred vojaškim sodiščem v Oranu začela druga obravnava proti 46 nacionalistom. Prihodni teden bo pred vojaško sodišče v glavnem mestu Alžira postavljeni tudi tretja skupina Alžircev, ki so člani fronte narodne osvoboditve.

V zadnjih treh mesecih je padalska divizija generala Massyja izvedla obsežne racije in samo v mestu Alžiru nad 5 tisoč Alžircev odpeljala v zapore in koncentracijske taborišča. Uradno trdijo, da je organizacija fronte narodne osvoboditve v Alžiru zadaj popolnoma razbita in da bodo divizijo padalcev premestili v zahodna področja, da bo tudi tam izvedla »sociševalne operacije«.

Začasna prisotnost

Pogodba med Moskvo in Pankovom o sovjetskih četah na vzhodnonemškem ozemlju je mogoče obravnavati z različnih vidikov:

Krepitev sovjetskih postojank in strateškega položaja Sovjetske zveze v Srednji in Vzhodni Evropi; podpora nepriljubljenemu in omanjanemu Ulbrichtovemu režimu, bi bi brez sovjetskih bajonetov težko obstal; možnost intervencije in vmešavanja v primeru zaoznanja varnosti sovjetskih čet; velika različnost od podobnega sporazuma (sklenjenega med Moskvo in Varšavo), ki sovjetskim četam na Poljskem ne daje tolikšnih olajšav in možnosti, kot pogodba podpisana v vzhodnem Berlinu.

To je vse točno, toda v primerjavi z dosedanjim položajem sovjetskih čet na vzhodnonemškem ozemlju niti najmanj novo. Novo prihaja od Izraela le, če se sporazum obravnava tudi z druge strani:

Poudarek, da so sovjetske čete samo »začasno« prisotne na vzhodnonemškem področju; obveza o spoštovanju suverenosti in nevmesavanju v notranje zadeve; uporaba nemških zakonov in nemških sodišč za kazenske prestopke sovjetskih vojakov na nemškem ozemlju (razen za prestopke proti Sovjetski zvezi)...

Ti in podobni členi, komaj podpisane sporazuma, vnašajo nekaj novega v sedanji položaj sovjetskih čet na ozemlju »Demokratske republike«. Lansko protisovjetsko razpoloženje na Poljskem in še veliko hujši dogodki na Madžarskem se nedvomno odražajo tudi v pogodbi, podpisani v Berlinu. In to ne samo v členu o pravici intervencije v primeru ožiranja sovjetske vojske, ampak tudi v drugih bolj pozitivnih členih.

Poudarek o »začasni prisotnosti sovjetskih čet« — ki ga je zaslediti v pogodbi Sovjetske zveze tako s Poljsko kot sedaj z vzhodno Nemčijo — pa je morda večja gojena nomena, kot se na prvi pogled dozdeva. Samo, da bi se videlo kaj je v resnici na tej »začasnosti«, bo treba ustrežnih dejanj. Toda ne samo na eni, tudi na drugi strani.

POZIV NOVEGA GUVERNERJA GAZE

Gaza, 15. marca. (AFP). Novi egiptovski guverner Gaze Hasan Abdel Latif je danes pozval prebivalce Gaze, naj se izogibajo siehernemu izzivanju na izraelski meji, ki bi moglo biti Izraelu izgovor za nadaljevanje napetosti na Srednjem vzhodu. V svojem pozivu je general Latif naročil vsem administrativnim organom, naj sodelujejo s silami OZN, da bodo mogle izpolniti svojo miroljubno poslanstvo.

Pravni svetovalec Združenih narodov Konstantin Stavropoulos je sinoči iz New Yorka od-

Digenis ponuja mir

Pogoj za ustavitev sovražnosti je prostost Makariosa — Harding se posvetuje — Londonski »Times« priporoča razgovore z Makariosom Demonstracije v Grčiji se nadaljujejo

Nikozija, 15. marca. (Reuter) V mestih na otoku Cipru so se pojavili letaki s podpisom »Digenis«, v katerih ponujajo ustavitev vseh vojaških operacij na Cipru, brž ko bo izpuščen Makarios. Reuter trdi, da je letake napisala ciprska organizacija EOKA.

Vojaški guverner Cipra John Harding se je, kakor trdi agencija Associated Press, vso noč posvetoval s svojimi pomočniki in svetovalci. Ob dveh ponudbi je bilo objavljeno uradno sporočilo, v katerem je rečeno, da bo pozdravljen sieherni korak v smeri resnične in stalne ustavitve sedanjih sovražnosti. Vojaški guverner Cipra za zdaj ne more povedati nič več, prepričan pa je, da bo britanska vlada storila vse za rešitev težavnega položaja na otoku. Kakor trdi ta agencija, lahko pričakuje novo sporočilo Johna Hardinga.

Iz Londona poročajo, da je državni minister v Foreign Office Alan Noble izjavil sinoči

v Spodnjem domu, da bo britanska vlada ugodno sprejela vsako iskreno pobudo za vzpostavitev mira na Cipru. S temi besedami je državni minister Noble odgovoril na vprašanje nekoga laburističnega poslanca v parlamentu, kakšno bo vladno stališče do nove ponudbe gibanja EOKA.

LIBANON SPREJEL DOKTRINO?

BEJRUT, 15. marca (AFP). — V dobro poučenih libanonskih krogih se je zvedelo, da je predsednik Chamoun obvestil posebnega Eisenhowerjevega odposlanca na Srednjem vzhodu Richarlsa, da je Libanon pripravljen sodelovati z ZDA za uresničitev Eisenhowerjeve doktrine na Srednjem vzhodu. Libanonski predsednik je povedal to na sinočnjem sestanku v poslopiju predsedstva, na katerem sta bila navzoča tudi minister za zunanje zadeve Malik in ameriški veleposlanik v Bejrutu Heath.

Razgovori z Richarldsom so se danes nadaljevali in so obsegali finančno pomoč ter druge oblike izvajanja ameriškega načrta v odnosu do Libanona. Združene države Amerike so dale včeraj agenciji OZN za begunce iz Palestine osem milijonov dolarjev. V letu 1956-57 so ZDA objavile skupno pomoč 17,5 milijona dolarjev.

Ravnatelj omenjene agencije Henry Labouisse je izjavil, da ta organizacija ZN zdaj deluje zaradi pomoči, ki jo dajejo ZDA in nekatere druge države. S tem v zvezi je pozval vlade vseh držav članic ZN, naj pošljejo svoj prispevek agenciji.

Krišana Menon nosi Nehrujevo sporočilo Naserju

New Delhi, 15. marca (AP) Po vesteh iz poučenih krogov bo indijski veleposlanik Krišana Menon danes odpotoval v Kairo s posebnim sporočilom predsednika Nehruja egiptovskemu predsedniku Naserju. Zvedelo se je, da bo ostal Menon v Kairu dva dni in da se bo ob vrnitvi srečal s posrednikom OZN za rešitev kašmirskega spora Jarringom.

REDNA TISKOVNA KONFERENCA V BEOGRADU

Naša načela ostanejo ista

Članek v »Pravdi« o ekspozeju Koče Popovića samo potrjuje, da sodelovanje ni odvisno samo od nas — Predstavnik sekretariata za zunanje zadeve je odgovarjal tudi na vprašanja o Srednjem vzhodu, o obisku predsednika Tita v ZDA in o madžarskih beguncih

Beograd, 15. marca. Na vprašanje, kako ocenjuje članek »Pravde« v zvezi z ekspozejem tovariša Popovića v zvezni ljudski skupščini, je predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve danes izjavil sledeče: »Kot je bilo že rečeno, bo Jugoslavija kljub kampanji, h kateri prištevamo tudi ta članek »Pravde«, delala za razvoj sodelovanja z vsemi vzhodnoevropskimi državami. Članek »Pravde« se enkrat potrjuje, da to ni odvisno samo od nas. Reči pa moram, da je ekspoze tovariša Koče Popovića v tem članku prikazan sovjetski javnosti popolnoma samovoljno in da so zaključki članka brez stvarne zveze z ekspozejem.«

Na današnji redni tiskovni konferenci za domače in tuje novinarje je predstavnik odgovoril tudi na vprašanje, kako ocenjuje jugoslovanska vlada tisti del zadnjega govora predsednika bolgarske vlade Jugoslaviji, ki se nanaša na Jugoslavijo. Jugov je namreč trdil, da kaže jugoslovansko vodstvo nerazumevanje za razna prizadevanja bolgarske vlade za zboljšanje medsebojnih odnosov in da je Jugoslavija kriva, za razna nesoglasja z Bolgarijo. V zvezi s tem je dejal, da opozarja na komentar, ki ga je nedavno dal v zvezi podobno izjavo bolgarskega ministra za zunanje zadeve Lukanova.

Na vprašanje, kako ocenjuje raven egiptovske vlade, da takoj prevzame v svoje roke upravo na področju Gaze, je odgovoril: »Menimo, da ima egiptovska vlada na osnovi pogodbe o premirju iz 1949. leta in resolucije Združenih narodov popolno

Kulturno sodelovanje z Bolgarijo

Softija, 15. marca. Radijska postaja Softija je poročala, da je glasilo prezidija narodnega saborja »Izvestija« objavilo danes ukaz prezidija o ratifikaciji sporazuma o kulturnem sodelovanju med Bolgarijo in Jugoslavijo, ki je bil podpisan 24. decembra 1955 v Beogradu. Po tem sporazumu boja vladi obeh držav spodbujali sodelovanje na prostnem, kulturnem in znanstvenem področju.

Zasedanje komisije OZN za ženske pravice

New York, 15. marca. (Tanjug). Enajsto zasedanje komisije Združenih narodov za položaj žensk se bo začelo 18. marca v New Yorku.

Generalna skupščina je konvencijo o političnih pravicah žensk sprejela že leta 1952, le-ta pa še ni ratificirana. Po podatkih komisije imajo ženske v 65 državah volilno pravico in so lahko voljene enako kot moški. V več državah pa so njihove pravice omejene. Komisija bo razpravljala o raznih vprašanjih, kot so položaj ženske v zasebnem pravu, tehnična pomoč in posvetovalna služba za ženske in tako dalje.

Slepe te komisije bodo nato pretresali na zasedanju ekonomsko-socialnega sveta, ki bo julija v Ženevi.

Ameriški veleposlanik v Italiji se je vrnil v Rim

Trst, 15. marca. Danes dopoldne je odpotoval iz Vidma v Rim novi ameriški veleposlanik G. Zellerbach, ki je včeraj s svojim spremstvom obiskal Furlanjo, da bi se osebno seznanil s italijanskimi oblastmi videmske pokrajine. Ob tej priložnosti se je sestel z oficirji, dodeljenimi ameriškim četam, ki so v Italiji na podlagi pogodbe o severnoatlantskem paktu. V Rim se je vrnil z letalom, da sprejme podpredsednika ZDA Nixona, ki prispe v Italijo jutri. M. S.

Ameriški veleposlanik v Italiji se je vrnil v Rim

Softija, 15. marca. Radijska postaja Softija je poročala, da je glasilo prezidija narodnega saborja »Izvestija« objavilo danes ukaz prezidija o ratifikaciji sporazuma o kulturnem sodelovanju med Bolgarijo in Jugoslavijo, ki je bil podpisan 24. decembra 1955 v Beogradu. Po tem sporazumu boja vladi obeh držav spodbujali sodelovanje na prostnem, kulturnem in znanstvenem področju.

Zasedanje komisije OZN za ženske pravice

New York, 15. marca. (Tanjug). Enajsto zasedanje komisije Združenih narodov za položaj žensk se bo začelo 18. marca v New Yorku.

Generalna skupščina je konvencijo o političnih pravicah žensk sprejela že leta 1952, le-ta pa še ni ratificirana. Po podatkih komisije imajo ženske v 65 državah volilno pravico in so lahko voljene enako kot moški. V več državah pa so njihove pravice omejene. Komisija bo razpravljala o raznih vprašanjih, kot so položaj ženske v zasebnem pravu, tehnična pomoč in posvetovalna služba za ženske in tako dalje.

Slepe te komisije bodo nato pretresali na zasedanju ekonomsko-socialnega sveta, ki bo julija v Ženevi.

Ameriški veleposlanik v Italiji se je vrnil v Rim

Trst, 15. marca. Danes dopoldne je odpotoval iz Vidma v Rim novi ameriški veleposlanik G. Zellerbach, ki je včeraj s svojim spremstvom obiskal Furlanjo, da bi se osebno seznanil s italijanskimi oblastmi videmske pokrajine. Ob tej priložnosti se je sestel z oficirji, dodeljenimi ameriškim četam, ki so v Italiji na podlagi pogodbe o severnoatlantskem paktu. V Rim se je vrnil z letalom, da sprejme podpredsednika ZDA Nixona, ki prispe v Italijo jutri. M. S.

gače sodelovati v razgovorih. Nasprotja med Turčijo in Grčijo glede Cipra pa bi najlaže poravnali v okviru atlantskega pakta, čigar članici sta ti dve državi. »News Chronicle« pa predlaga, da bi vojaškega guvernerja zamenjali za civilnega in da bi Britanija začela razgovore o dnevu, ko bo dobil Ciper samoupravo.

V vsej Grčiji so se tudi danes nadaljevale demonstracije proti izravnitvi smrtne kazni nad ciprskim mladincem Evagorasom Palikaridesom. Grški odbor za samoodlobo Cipra in več znanstvenih in delavskih organizacij je izdala sporočilo, v katerem obsojajo britansko upravo na Cipru. Atensko gledališče je sinoči sredi predstave z enomitnim molkom izkazalo čast mlademu Ciprcanu. Uslužbenici javnih ustanov v vsej državi so danes med 13. in 15. uro ustavili delo, grška akademija znanosti pa je na žalj slovesnosti sklenila izročiti Grkom s Cipra zlato medaljo za njihov delež pri odporu.

Studenti se vedno demonstrirajo. V včerajšnjem spopadu študentov s policijo je bilo ranjenih 15 ljudi, od teh 5 policajev.

Uradni krogi v Londonu danes niso komentirali ponudbe ciprskega gibanja EOKA, da bo ustavilo svojo dejavnost na otoku, če bodo britanske oblasti izpustile nadškofa Makariosa, izjavili so le, da ponudbo proučujejo tako na Cipru kot v britanski prestolnici.

Sukarno svari

Predsednik Indonezije je izdal proglas oboževnim silam

Džakarta, 15. marca. Indonezijska agencija Antara poroča, da je predsednik republike Sukarno včeraj pozval oboževne sile in državne organe, naj se zdaj, ko je razglašeno izjemno stanje, izogibajo siehernemu koraku, ki bi utegnil poslabšati položaj.

V dnevi zapovedi naroča oboževnim silam, naj ne store ničesar, kar bi bilo v nasprotju z ustavo in določbami zakona o izjemnem stanju, ter ukazuje vojaškim poveljnikom, da ne razpuste nobene zakonite ustanove.

»Ni prvič, da je poglavar indonezijske države razglasil izjemno stanje, je rečeno v dnevnih zapovedi. V preteklosti se nam je vedno posrečilo prebro-

Sevan gre v goste k Nehruju

LONDON, 15. marca (AP). — Ugledni britanski laburist Anurin Bevan bo prihodnji teden odpotoval na obisk v Indijo, kjer bo osebni gost predsednika vlade Nehruja. Domnevajo, da bo Bevan obiskal tudi Iran, Irak in Izrael.

Sevan gre v goste k Nehruju

LONDON, 15. marca (AP). — Ugledni britanski laburist Anurin Bevan bo prihodnji teden odpotoval na obisk v Indijo, kjer bo osebni gost predsednika vlade Nehruja. Domnevajo, da bo Bevan obiskal tudi Iran, Irak in Izrael.

Sevan gre v goste k Nehruju

LONDON, 15. marca (AP). — Ugledni britanski laburist Anurin Bevan bo prihodnji teden odpotoval na obisk v Indijo, kjer bo osebni gost predsednika vlade Nehruja. Domnevajo, da bo Bevan obiskal tudi Iran, Irak in Izrael.

Sevan gre v goste k Nehruju

LONDON, 15. marca (AP). — Ugledni britanski laburist Anurin Bevan bo prihodnji teden odpotoval na obisk v Indijo, kjer bo osebni gost predsednika vlade Nehruja. Domnevajo, da bo Bevan obiskal tudi Iran, Irak in Izrael.

Sevan gre v goste k Nehruju

LONDON, 15. marca (AP). — Ugledni britanski laburist Anurin Bevan bo prihodnji teden odpotoval na obisk v Indijo, kjer bo osebni gost predsednika vlade Nehruja. Domnevajo, da bo Bevan obiskal tudi Iran, Irak in Izrael.

Sevan gre v goste k Nehruju

LONDON, 15. marca (AP). — Ugledni britanski laburist Anurin Bevan bo prihodnji teden odpotoval na obisk v Indijo, kjer bo osebni gost predsednika vlade Nehruja. Domnevajo, da bo Bevan obiskal tudi Iran, Irak in Izrael.

Sevan gre v goste k Nehruju

LONDON, 15. marca (AP). — Ugledni britanski laburist Anurin Bevan bo prihodnji teden odpotoval na obisk v Indijo, kjer bo osebni gost predsednika vlade Nehruja. Domnevajo, da bo Bevan obiskal tudi Iran, Irak in Izrael.

Sevan gre v goste k Nehruju

LONDON, 15. marca (AP). — Ugledni britanski laburist Anurin Bevan bo prihodnji teden odpotoval na obisk v Indijo, kjer bo osebni gost predsednika vlade Nehruja. Domnevajo, da bo Bevan obiskal tudi Iran, Irak in Izrael.

Sevan gre v goste k Nehruju

LONDON, 15. marca (AP). — Ugledni britanski laburist Anurin Bevan bo prihodnji teden odpotoval na obisk v Indijo, kjer bo osebni gost predsednika vlade Nehruja. Domnevajo, da bo Bevan obiskal tudi Iran, Irak in Izrael.

Načrt, ki so ga objavili tik pred skupščinsko razpravo

Hudo varčevanje

Francoska vlada namerava obcutno zmanjšati ulozve in omejiti domačo potrošnjo — Načrt je povzročil spore celo v vladi sami

PARIZ, 15. marca (Tanjug) Danes je bil tik pred parlamentarno debato objavljen obsejni načrt vladnih ukrepov za zmanjšanje uvoza in omejitev domače potrošnje. Da bi ustavila naglo naraščanje zunanjetrgovinskega primanjkljaja, je vlada uvedla posebne uvozne pristojbine v višini 15% za tako imenovane predmete svobodnega uvoza, ki predstavljajo štiri petine skupnih francoskih nabav v tujini.

Hkrati so se cene uvoznih izdelkov tekstila in polizdelkov za kovinsko industrijo zvišale povprečno za 5 do 10%. Vse to naj bi znižalo uvoz za 10 do 15 odstotkov in znižalo primanjkljaj plačilne bilance, ki je zdaj šestkrat višji kot je bil pred letom dni in znaša kar 440 milijard frankov. Francoski zunanjetrgovinski primanjkljaj z državami Zahodne Evrope je zdaj desetkrat večji kot je bil ob istem času lani.

Poleg prihrankov v izdatkih posameznih ministrstev, ki naj bi znašali 250 milijard frankov, je vlada sklenila skrajšati odplačilni rok za potrošniške kredite od 18 na 15 mesecev ter zvišati obvezno plačilo od 25 na 35%. Dražji bančni kredit naj bi vrnil volivcu zaupanje v vrednost denarja, čigar inflacionistično povečanje obtožuje povzročilo v cenah občutne motnje.

Ta ukrep je povzročil srdit odpor v industrijskih krogih, ker je prodaja na kredit lani dosegla vrednost 160 milijard frankov, od tega pa je bilo samo avtomobilov kupljenih za sto milijard. Zato se boje, da

Proslava v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 15. marca. — Kakor potoča radijska postaja Budimpešta, je bila sinoči v državni operi v Budimpešti slovenska akademija ob 109. obletnici madžarske revolucije iz leta 1948. Na akademiji so bili predsednik prezidija Istvan Doby, predsednik revolucionarne delavsko-kmečke stranke Janos Kadar, člani vlade in ugledne osebnosti družbenega in političnega življenja Madžarske. Predsednik prezidija Istvan Doby je najprej pozdravil navzoče, nato pa je minister prosvete Gyula Kalay govoril o pomenu obletnice madžarske revolucije.

TELEGRAMI

NEW YORK. Včeraj je v New Yorku močan požar uničil 14 poslopij. Pri gašenju se je ponesrečilo 12 gasilcev.

NEW YORK. Strokovnjaki mednarodne agencije za atomsko energijo bodo v kratkem začeli izdelovati program za uporabo nuklearne energije v miroljubne namene. V delovni skupini so strokovnjaki ZDA, Sovjetske zveze, Francije in Argentine. Prvi sestanek bodo imeli 25. aprila.

HONGKONG. Slamski minister za zunanje zadeve princ Vajtajakon je izrazil optimizem glede uspeha sedanjih pogajanj okrog problemov Srednjega vzhoda, meni pa, da je položaj kočljiv in bo ureditev vseh vprašanj vzela precej časa.

WASHINGTON. V ameriških vojaških krogih izjavljajo, da so v teku razgovori med ameriškim in etopskimi zastopniki za rešitev sistema ameriških vojaških komunikacij na ozemlju Etiopije. Od druge svetovne vojne imajo ZDA tekomunikacijski vojaški center v Asmaru. Predsednik Eisenhower je na zadnji tiskovni konferenci odločno zanikal, da bi ZDA zahtevale od Etiopije, da dovolji zgraditi vojaško pristanišče na etopski obali.

PEKING. Združeno gibanje na Kitajskem je bilo v prvem letu obstoja zelo uspešno. Osemdeset odstotkov kmetijskih zadržev je povečalo proizvodnjo. Dones žita se je zvišal za 10%, tobaka, kikirika in drugih kultur pa še več.

RABAT. Maroški časopis »Marok Sahara« je priobčil članek Alala el Fasija, ki pravi, da je

Indijski vladni zaskrbljenost

NEW DELHI, 15. marca (AFP) Indijska vlada, ki je že v sredo imela sejo, se je danes vrnila sestala. Danes je bila tudi seja odbora za zunanje zadeve.

Po mnenju opazovalcev je indijska vlada zaskrbljena predložitve položaja na Srednjem vzhodu in v zvezi s kašmirskim vprašanjem.

Jugoslovanska parlamentarna delegacija je včeraj odpotovala iz Britanije v domovino

LONDON, 15. marca (Tanjug) Po končanem desetdnevnem obisku v Veliki Britaniji je jugoslovanska parlamentarna delegacija danes opoldne z letalom odpotovala v Pariz, od tam pa bo z vlakom nadaljevala pot v domovino.

Na londonskem letališču so se od delegacije poslovili sekretar britanske skupine medparlamentarne unije general Dimoline, vodja urada britanske vlade za tuje delegacije general Macnab in jugoslovanski veleposlanik v Londonu Ivo Vejvoda z osebim veleposlanstva. Pred odhodom je dal predsednik zvezne Ljudske skupščine Moša Pijade naslednjo izjavo po televizijski mreži londonskega radia:

»Ko zapuščamo prestolnico Velike Britanije, bi se rad v imenu članov naše delegacije in svojim imenu iskreno zahvalil našim kolegom iz britanskega parlamenta, ki so nam s ljubeznivim povabljenjem omogočili, da smo že drugič v zadnjih nekaj letih obiskali vašo deželo. Prišli smo kot prijatelji k prijateljem in ves čas našega gibanja tu smo čutili očiščeno medsebojnega razumevanja in prijateljstva, ki je priložilo do-

Protokol o trgovini s Češkoslovaško

Beograd, 15. marca (Tanjug). Namestnik predsednika odbora za zunanjo trgovino Jugoslavije Ivica Gretič in pomočnik ministra zunanje trgovine CSR Robert Smelc sta danes v Beogradu podpisala protokol o blagovni zamenjavi med Jugoslavijo in CSR za to leto v skupni vrednosti 24 milijonov dolarjev. Po sporočilu, ki je bilo izdano po podpisu, bo Jugoslavija uvažala iz Češkoslovaške v glavno stroje, prometna sredstva, kemijske in farmacevtske izdelke, surovine, polizdelke in razno drugo blago, izvažala pa bo meso, živino, jajca, sadje in vino, surovine in polizdelke.

Diplomatska kronika

BEOGRAD. Novi madžarski veleposlanik v Beogradu Lajos Cseby je danes položil venec na grob Neznanega junaka na Avali. Navzoči so bili sekretar tokola državnega sekretariata za zunanje zadeve Dalibor Soldatič, zastopnik poveljnika mesta in funkcionarji madžarskega veleposlanstva v Beogradu.

Delegacije in obiski

BEOGRAD. Danes je prispela v Beograd delegacija ljudskega odbora Varšave, ki bo gost ljudskega odbora Beograda. Delegacija vodi podpredsednik ljudskega odbora Varšave Stefan Hrašimović.

OB POLNI ZRAČNICI

NASER:

»Hvala, da si mi priskočil ob defektu na pomoč. Samo, če boš predelogo pumpal, spot, ne bo prav.«

ŠKODLJIVI ODNOSAJI

Samoupravni organi velenjske termoelektrarne bodo morali sami najti rešitev za ureditev notranjih odnosov

Med delovnim kolektivom, oziroma delavskim svetom, upravnim odborom in sindikalno podružnico na eni strani ter direktorjem termoelektrarne v Velenju že nekaj let ni pravih odnosov. Morda je krivda za to na obeh straneh. Vendar drži, da so se v teh letih izmenjali trije ali štiri delavski sveti in vsak je naletel na težave pri svojem delu. Se celo tako pravilo v elektrarni, da je vsak novi delavski svet naletel na vedno večja naspotja. Ti napeti in neurejeni odnosi imajo tudi neko svojo plimo in oseko. Nihajo med niklerj zapisanimi premijem in med izbruhi obtožb ter žolčnimi razpravami na različnih sestankih.

Nekakšno kulminacijo so ti nezdruzi odnosi doživeli lanskega novembra na obnem zboru sindikalna podružnice, kjer so padli očitki na levo in desno. Pri tem ni šlo samo za razčiščenje odnosov med direktorjem in samoupravnimi organi, temveč je bilo ponovno načeto tudi vprašanje materialno-financijskega postopanja v podjetju.

Obisk v termoelektrarni v Velenju in razgovori s funkcijarji samoupravnih organov ter Zveze komunistov, so nam dali neko približno sliko dokaj težkega stanja v podjetju.

Evo, kaj pravijo ti ljudje: Ze leta 1950 je upravni odbor podjetja zahteval komisijo, ki naj bi pregledala materialno in finančno poslovanje podjetja. Toda te komisije ni nikdar bilo v podjetje. Tudi ne ve nihče povedati, zakaj ni bilo in če je sklep upravnega odbora sploh bil sporodčen dalje. Lani je bila ponovno zahtevana v podjetju komisija, ki naj bi tudi skušala utrditi odnose med vodstvom podjetja in kolektivom. Republiški odbor sindikata kovinskih delavcev je že lani avgusta odstopil ves material v nadaljnjo obravnavo Elektrogospodarski skupnosti Slovenije, vendar kot kaže, bo ta komisija šele sedaj pričela z delom. Razen teh dveh komisij, pa je aktiv Zveze komunistov sam formalno notranjo partijsko komisijo, ki pregleduje direktorjevo poslovanje.

Ob tem naj pripomnimo, da je organizacija komunistov vsaj že dve leti opozarjala direktorja, naj spremeni svoj odnos do delavskega sveta in upravnega odbora.

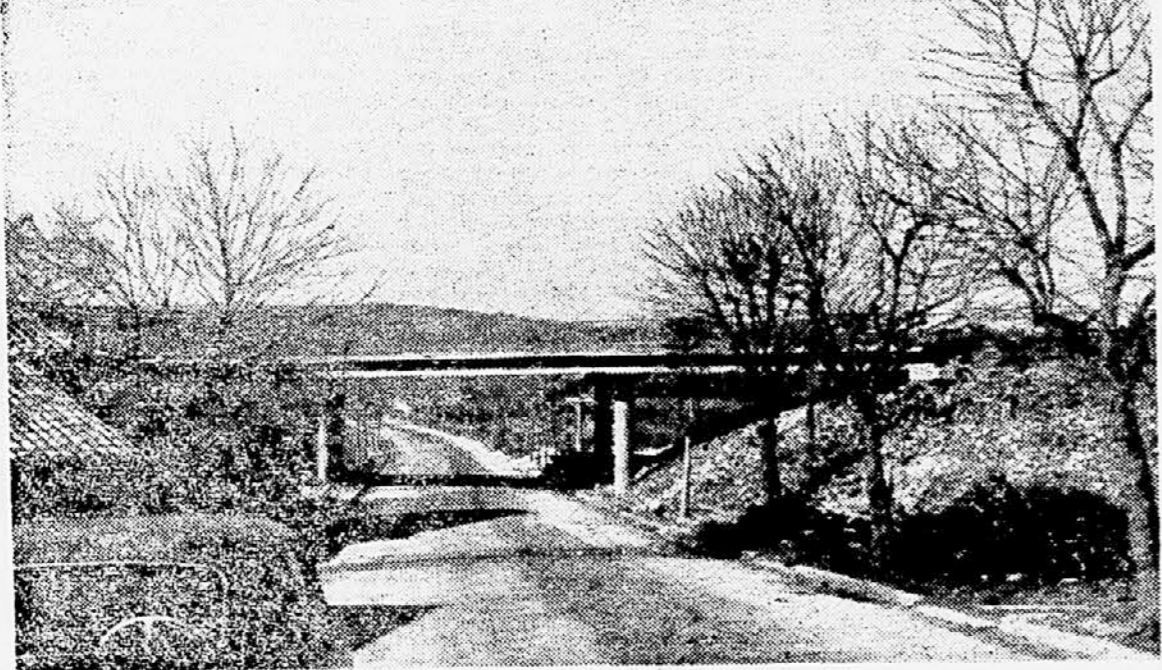
Zlasti je napetost med samoupravnimi organi in direktorjem pospešila dejstvo, da je direktor omalovaševal in ignoriral sklepe delavskega sveta in upravnega odbora, oziroma, na sejah je celo sam mnogokrat predlagal sklepe, ki so jih z veseljem sprejemali, izpolnil pa jih je popolnoma drugače. To je med drugim povzročilo, da je sprva delaven delavski svet zaradi take politike polagoma pričel vodeniti, direktor pa je skušal z birokratskimi ukrepi utrditi svoj položaj. Avtoriteta samoupravnih organov je padla. Najprej se je to pokazalo na sejah teh organov, kjer ljudje komaj še sodelujejo, povečini pa molče. Temu se je pridružil še strah pred morebitnimi posledicami, če nekdo nekač prepoveče reče. Z drugimi besedami: direktor je kakršno koli kritiko jemal za osebni napad. Tako je vodstvo

podjetja enemu izmed delavcev že ponujalo drugo službo, samo da gre iz elektrarne. Sindikalna podružnica v elektrarni pa tudi zamerja direktorju, da je pregledoval njeno pošto z nadrejenimi sveti in da je skušal na seji odbora podružnice odstavit predsednika.

Tem političnim problemom so se pridružila tudi vprašanja materialnega značaja, zlasti okoli nabavljanja in kupovanja osebnih avtomobilov in nadomestnih delov, ki za vozni park elektrarne sploh niso uporabni.

Dokajšnja pomanjkljivost v podjetju je tudi, da nimajo poslovnega pravilnika. Tako nihče ne ve, kdo je komu podrejen in nadrejen, kdo za kaj odgovarja itd. Da tako ne gre, je videl tudi delavski svet, ki je sklenil, da je treba pripraviti organizacijsko shemo podjetja in pravilnik, ki bo uredil odnose znotraj podjetja. Tudi ta sklep ni bil izpolnjen. In tako še vedno ni vsaj usklajene funkcije upravljanja in funkcije vodenja v podjetju.

Kolektiv skuša sam najti rešitev in jo bo tudi moral poiskati. Tu nadrejeni operativni organ nima kaj odrediti. Za to sta poklicana delavski svet in upravni odbor podjetja, ki naj odločata o nadaljnji poti elektrarne. Ali na vsak način urediti medsebojne odnose in doseči harmonijo, kar bi pomenilo korak naprej pri utrjevanju kolektiva in delavskega upravljanja, ali pa vse skupaj pustiti v nemar. To pa bi pomenilo nezanimanje samoupravnih organov za podjetje in kolektiv, česar pa k sreči v velenjski elektrarni nismo opazili.

Dela na cesti Ljubljana-Koper kar lepo napredujejo. Po izjavah, ki smo jih dobili, namerava do julija izročiti prometu nadaljni sektor med Kačičami in Kozino, to je dobrih sedem kilometrov nove ceste. — Na sliki: nadvoz nad cesto Reka-Trst pri Kozini.

Če imaš doma bolnika

Na neki konferenci je pritegnila mojo pozornost majhna papirnata vrečica, ki jo je bila izdelala znanja-soudelženka na konferenci, kot nadomestilo za pepelnik. Vrečica morda ne bi bila toliko opazna, če ne bi imela pokrovička, ki je dal sluti, da se tuji za majhnimi, navidez nepomembnimi rečmi, mnogokrat skrivajo velika vrednost. In prav to je bilo tisto, kar je dalo povod za radovednost. »Kako iznajdljivo! Tvoj patent?« sem povprašala znanke. Le kratko, zato pa jedrnatno pokazala v odvečer in vabilo: »Pridi jutri zvečer na Višjo šolo za medicinske sestre. Videla in sililaš boš mnogo zanimivega ter se tudi marsičesa naučila.«

Poceni, preprosto in neutrudljivo

Zdravniški predstavniki organizacije Rdečega križa in tudi nekaj gospodinj, povabljeni na zaključek tečajja, so z zanimanjem sledili razlagam voditelja tečajja in posegom, s katerimi se diplomantke nazorno pričezale, kako je treba ravnati z bolniki na domu. Moja znanja na konferenci je imela prav. Ta večer sem videla in silila mnogo koristnega in spoznala, da nega bolnika doma res ni tako kočljiva stvar, če se ga zna negovati po metodah, ki so nam jih posredovale sestre.

Tečaj je deloval name kot neke vrste vzpodbujanje vesti, saj marsikaj prisilil prav sestro, da gre sama vase in pretehta svoje delo, odnose do bolnika, svoje uspehe in poraze. To zadnje je tudi namen tečajja poleg strokovnega usposabljanja za nego bolnika. Zato pa je močan podatek, kot ga na to daje tečaj, potreben vedno in povsod, saj so odnosi do bolnika oziroma do sošolstva nasploh pri nas marsikje tako čudno skrhani in šibki.

Poklic medicinske sestre je lep poklic. Z vestnostjo in pogljobnostjo, s katero so na zaključku tečajja ponazarjale vrsto posegov, in pa z mislimi, ki so jih izrazile v svojih besedah, so absolutne tečajja ponovno potrdile, da je njihova osnovna naloga nega bolnika. In prav v tem se odraža tista plemenitost, ki dviga osebnost medicinske sestre in ji utrjuje vedno večji ugled. E. K.

Neznankopravnost

Kot je naš list že nekajkrat pisal, vsebuje uredba o otroških dodatkih vrsto anomalij, ki terjajo takojšnje ureditve. Ena izmed teh je tudi pridobivanje pravice do otroškega dodatka mater — delavk in uslužbenk, ki same preživljajo svoje otroke. Tu je še vedno polno nejasnosti in različnega tolmačenja besed: ... ki same preživljajo svoje otroke. Običajno je to tolmačenje zelo ozko, ki zlasti prizadene matere nezakonskih otrok. Kot je znano, je potrebna za pridobitev pravice do dodatka enoletna neprekinjena zaposlitev ali dvajsetmesečna zaposlitev v zadnjih dveh letih. To osnovno načelo pravilno napravi izjemo pri materah delavkah in uslužbenkah, ki takoj, z dnevnim zaposlitve pridobijo pravico do dodatkov za svoje otroke. Prav tako velja to za žene, katerih možje so nezakonski bivališča, ali pa so emigrirali. Pri tem se upošteva, da žena — mati od moža ne prejema ničesar za svoje otroke. Seveda pa se mora zaposliti. Če je nezakonska, lahko rečemo krivičnem položaju pa je nezakonska mati, ki nima pravice do otroškega dodatka, če otroška nezakonskega otroka plačuje vzdrževanje mesečno najmanjši prispevek 500 dinarjev. Nezakonska mati mora najprej opraviti predpisano delovno dobo, šele tedaj si pridobi pravico do dodatka. Torej zaposlitvenje nezakonske matere zaradi skromnih pet sto dinarjev.

V dobri uri, ki je bila zaradi zanimivega in prijetnega podajanja mnogo prekratka, so sestre pokazale, kako se izdelava iz čisto navadnega časopisnega papirja vrečice za odpadke, pljuvančke in copate, kako se iz konzervne skatlice in žeblija improvizira zvonček, s katerim bolnik sredinjo pokliče, kadar jo potrebuje, ponazorile so kopanje popolnoma pokritega bolnika, inhalacijo ležečega bolnika s pomočjo dežnika in papirnatega tulca, inhalacijo za rekonvalescenta, pokazale, kako se iz starih čistih nogavic napravi svitke za boleče koleno, komolec ali pete, iz odeje so s pomočjo treh sponk v nekaj sekundah »sešile« bolniško haljo. Toda, kaj bi naštevale! Sestre, ki so ta večer opazovalce pokazale, kakšna naj bo nega bolnika, bodo isto in še več posredovale na lačnih tečajih materam, gospodinjim, dijakom in učiteljem ter vsem tistim, ki hočejo vedeti in znati, kako je treba ravnati s človekom, ki leži doma na bolniški postelji.

Le odeje je treba in tri sponke

Ob tem moramo nehoti vprašati, zakaj Zveza ženskih društev ali katke druge sorodne organizacije doslej še niso nikdar storile, da bi v tem smislu zvestili tudi nezakonske matere? Vzemimo, da pet sto dinarjev očetovega prispevka res ni tolikšna vsota, ki bi lahko nadomestila pravico do otroškega dodatka.

KULTURNI RAZGLEDI

„Slovo od mladosti“ v mariborski Operi

V soboto, 9. marca, so v Mariboru po lanskem »Desetem bratu« spet imeli premiero slovenske opere, s varove »Slovo od mladosti«, na libreto L. Prešnerjeve. Dirigent je bil Cipej, režiser Debevec k. g.; (ljubljanške) kostume je zasnovala Souvanova, sceno pa arh. Spincič. Predstava je bila očito izredno skrbno pripravljena, zato doznana in uravnotežena, ena najboljših sezono. Direktor Cipej je vodil orkester z vajeno gotovostjo do zvenečega izraza glasbe, ki se delno zavestno naspotja na folkloro, delno pa seveda zelo izrazito in delno zahtevno izdaja prijeme moderne avtorja. Zbor je pod Rakuševim vodstvom lepo opravil svojo veliko in nikakor ne lahko nalogo. Med pevci je »bleščeal« Brajnik k. g. Lahko bi rekli, da je bil uspeh predstave v nečem posebej njegov. Izredno lepo, v najboljšem pomenu lirsko podajanje je še podčrtavala odsko zelo učinkovito postava idealno-tradicionalne Prešnerove podobe, prav tako pa dostojanstvena, zadržano-ukinkovita igra, Barva njegovega glasu se je tako rekoč zlivala v »barvo« celotne predstave. Nastop Zrimškeve kot Julije je bil poln obetov. S polnim razumevanjem je pevsko kakor igralščko pokazala spet nekaj novega v nekoliko razdvojenih lirskih svoje vloge. Lepi glas Sadnikove je prišel do polne veljave v vlogi Julijine matere kot barvno in dramsko učinkovit kontrast. Kumušič je kot Schuchensteinel — sorazmerno majhni vlogi — pokazal vsa prednosti svojih že znanih kvalitiet, isto pa velja o Gregorinu, ki ima v tej operi neveliko, pa mestoma izredno tehtno vlogo (n. pr. ob koncu). Kot Smole se je dobro izkazal Gorenšek, pa tudi ostali, ki imajo večje ali manjše vloge. Colnarič (Kastelic), Potočnik (Primož), Serajnik (»Povodni mož«), Kovač (Wolf), Sancin (Pavšek), Škryta (Bleševič), Perutina (Urska). V prizoru predstave povodnega moža sta učinkovito peslala solo Likavčeva in Verdnik v koreografiji Iveljeve.

Nada Zrimšek (Julija) in Miro Brajnik (dr. Francé Prešeren)

Vsi nastopi solistov so se zlivali s petjem in igro zboru, ki je tudi na zunan, čisto dekorativno, s svojimi živo barvanimi ali kontrastnimi, bele-črnimi kostumi; zmeraj sestavljal lepo celoto pred motnim ozadjem scen. Nevtralna barva ozadja pa je v drugem in tretjem dejanju največja prednost Spincičevih scen, korektnih in stilnih z zgodovinskimi nadhom, odsko pa ne posebno domiselnih. Razsvetljava je opravila vsjo svojo pomembno nalogo. — Seveda lepe soigre ne bi bilo brez dognane režije. Debevec se je pokazal na višku izraza v lepem-popolnem, izrazitem obvladavanju individualnih in masovnih scen. Z drugimi besedami: Cipej je našel vrsto zelo dobrih sodelavcev in je zato opero z njimi vred z domačimi in tušimi silami privedel do srečne oblike, ki je na predstavi doživela prijazen in topel

prejem. Kronist mora še zapisati, da so Mariborčani tik po predstavi svojim gostom na odprti sceni priredili kratko prosceno slavnost, na kateri so posebej poudarili oba jubileja, navzočega skladatelja dr. Svare in Cirila Debeva.

Ali se bo opera obdržala dolgo, posebno še v manj popolni izvedbi? Tekst je sestavljen iz mnogih citatov, kar je obenem prednost in slabost. Edino dramsko učinkoviti kontrast »Prešeren — proti absolutizmu« je za čudo zabrisan. Tako se zdi, da je »mladost«, čisto konkretna šentjakobska ali trnovska množica tistih dni — ne proizvod absolutizma, temveč — v celoti razumevališča, priateljski razpoložena proti pesniku. Škar vloga se vendarle ni kazala v takih, sorazmerno preprosti oblikah »prosvetitelja«. Res je, za opero take bolj ali manj zgodovinske namčnosti niso odločilne, tudi sploh nikakor ni nalogo, da bi Slovenci dobili mojstrstvo (opero, roman itd.) ravno o Prešernu, vendar je mogoče, da bi resna analiza pokazala možnosti za globlje zajete in predvsem bolj dramatične prijeme v tej operi, ki je v bistvu lirsko-satična, v kateri se pravzaprav »nič ne zgodi«. Na nekaterih mestih (redimo v tretjem dejanju) je čutili, da bi lahko glasba ustvarila in tudi stopnjavala napetost ob razmeroma skromnem znanjem, pa intenzivnem notranjem dogajanju. Taka, kakršna je, ima opera svoje vrhove, ki na žalost med seboj niso čisto organsko povezani kljub premissnemu stilu, kljub velikim linijam, kljub »leitmotivom«. Gotovo — uspeh spoštovanja je za domačo opero že mnogo in »Slovo od mladosti« ga je po vseh merilih zaslužilo. Branko Rudolf

Kulturno prosvetne beležke

Iz Vidma od Ščavnici

Kulturno-umetniško delo v Vidmu od Ščavnici je v letošnji sezoni zelo živahno. Poleg nekaterih gostovanj okoliških prosvetnih društev se v Vidmu imel pred kratkim v gostih tudi SNG iz Maribora. Na videmskem odru je uprizorilo komedijo Johna Patricka »Vroč kri«. Za predstavo so Videmčani že tri dni prej pokupili vse vstopnice in niso bili razočarani. Mariborske umetnike so pristočno pozdravili in jih prosili, naj pridejo še večkrat k njim. Gostovanje SNG iz Maribora je bil drugi pomembni kulturni dogodek v Vidmu. Ze prej so jih namreč v Prešernovem tednu obiskali slovenski književniki.

Tudi domače društvo pridno dela in bo do konca sezone uprizorilo še dve premieri pod vodstvom Iva Stuklija.

Iz Dolnjega Logatca

Kulturno delo v Dolnjem Logatcu vodi prosvetno društvo »Remigij Jermanž. Najbolj delavna je dramska sekcija, ki je pred kratkim uprizorila »Molčeca usta«, že dni pa je razveselila gledalce z Gervaisovo komedijo »Zaradi stanovanja«. Delo je režiral profesor Šlibar in v njem predstavil nekaj nadarjenih novih članov iz mladinskih vrst. Ker je delo lepo uspelo, ga bodo člani dramske sekcije izvajali tudi na gostovanjih. Poleg tega se igralci pripravljajo že za naslednje premiero, na »Stilmondskega župana«. V društvu je živahno družabno življenje. Plesna šola, ki jo vodi strokovni plesni učitelj, je mnogo mladin odtegnila nezdravi gostilniški zabavi. Tako med delom in veselim potekajo dnevi logaških kulturno-prosvetnih delavcev.

Iz Kopra

Na pobudo Društva prijateljev mladin je bila v mali gledališki dvoran v Kopru odprta razstava slikarskih del dijakov in dijakinj italijanske gimnazije, ženske obrtne šole in učiteljske. Po razstavah risb osnovnošolske mladin in razstavah akademskih slikarjev in kiparjev je to nova oblika likovnih razstav v Kopru. Zato je razstava deložna velikega zanimanja. Mladina se nagiba k modernemu likovnemu izrazu, ki je našel v nekaterih slikah svojstven izraz. Presenetila sta zlasti kolektivno izdelana mozaika dijakov italijanske gimnazije »Pravlovek-lovec« in »Kmetijska zadruža«. Učenke ženske obrtne šole pa razstavljajo med drugim veliko številno okusnih vzorcev za tekstil.

FILM

Na razpouju

Pred leti je družba Warner Bros. posnela film o tistih, ki karkršne v Ameriki in tudi drugod po svetu kaj radi gledajo: malo ljubezni — in da ni vse preveč dolgočasno, še malo občudovanja, veliko plemenitosti in odgovore, vse skupaj pa obkroženo z ugodno učinkovitim okvirjem bogate ameriške meštanske udobnosti. Ne, scenaristu Casuyu Robinsonu in režiserju Irvingu Rapperju ne bi mogli očitati, da svojega dela nista opravila solidno, z okusom in smislom za filmsko pripoved. Veliko takih filmov smo že videli, morda smo bili ganjeni, nekoliko radovedno in ob koncu tudi zadovoljni. Film »Na razpouju« je torej nastal po solitnem, preizkušenem receptu in bi tudi ostal v njegovih mejah, če ne bi glavne vloge v njem igrala umetnica, ki smo jo v zadnjih letih v poplavi odkritij in »izrednih talentov« že nekoliko pozabili, pa se sedaj po ogledu tega filma začuden vprašujemo, kako nam je mogla zbledeti njena podoba.

Iz Bohinjske Bele

V kulturno-prosvetnem delu so v blejski okolici na Bohinjski Beli prav gotovo med najbolj delavnimi. V zadnjem času so uprizorili kar dve igri in sicer Bitenčeve »Ugale luči« in Borova »Kolesa teme«. V gosteh pa so imeli pevski zbor iz Bleda, ki je priredil samostojen koncert.

Novo knjige

PROTEUS. Ilustriran časopis za poljudno prirodoznanstvo. Izdaja Prirodoslovno društvo. — Ljubljana, 1957, leto XIX, št. 7. RIBIČ. List za sladkovodno ribištvo. Izdaja Ribiška zveza Slovenije. Ljubljana, 1957, leto XVI, št. 2.

Od delavskih pevskih zborov v Sloveniji je prav gotovo najstarejši pevski zbor pekov v Mariboru, ki bo letos v juniju praznoval šestdesetletnico svojega obstoja. Malo je strok v Sloveniji, ki bi se lahko ponašale z lastnim pevskim zborom in tolikšno tradicijo kot mariborski peki. Svoj zbor so ustanovili v maju 1897. Kljub neurejenim razmeram v takratnih privatnih pekovskih obratih so se pomočniki radi začeli zbira-

Kmetijske zadruge se niso ustavile na tradicionalni stopnji združništva

Včeraj in danes je v prostorih Vinarske srednje šole v Mariboru redni letni občni zbor Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov. Iz poročila upravnega odbora društva o najaktualnejših problemih našega kmetijstva in nalogah kmetijskih strokovnjakov, smo povzeli naslednja dva odstavka.

Kdo naj bo nosilec razširjene reprodukcije?

Neka let nazaj, ko je bilo naše kmetijsko združništvo še v povojih, pa tudi tu in tam še danes, smo bili čisto v siepi ulici, misleč, da lahko kmet samostojno, sam zase razvije sodobno racionalno in rentabilno kmetijsko proizvodnjo.

To možnost je demantiral razvoj kmetijstva celj v kapitalističnem svetu. Tam je plačal kmet modernizacijo svojega obrata s hipotekarno zadolžitvijo in se tako spremenil v farmarja, fiktivnega zemljeskega posestnika, ki mora od ustvarjenega dohodka dati bančnemu kapitalu obresti — presežek dela. V zadnjem času pa je tudi kapitalistični svet šel korak naprej. Investirati je začel kapital v zadržane oblike. Poleg tradicionalnih združnih mlekar, glavno in drugih predelovalnih obratov, srečujemo združne oblike v kmetijski mehanizaciji, v obnovi nasadov itd. torej na področju primarnega kmetijskega delovnega procesa.

Seveda nosijo te združne oblike pečat kapitalističnega sistema, vendar so s proizvodno-tehničnega vidika pozitivne.

Kaj pa pri nas? Tri — štiri leta nazaj, torej v razmeroma kratkem času so naše KZ na številnih primerih v praksi dokazale, da so sposobne voditi kmetijstvo po poti napredka. Pri tem se naše KZ niso ustavile na tradicionalni stopnji združništva, ko je zadruga predstavljala le samopomoč, podaljšek kmeta. Razvijajo se namreč v gospodarsko organizacijo, ki razpolaga s proizvodnimi sredstvi, jih krepi in z njimi pomaga kmetu modernizirati proizvodnjo. Čim bolj se kmet poslužuje teh združnih sredstev, tem večje uspehe dosega v proizvodnji in tako povečuje svoj dohodek. Od takšne kooperacije imata koristiti kmeti in zadruga.

V takšno zadrugo družba najbolj zanesljivo nalaga svoja sredstva, saj se ta sredstva vzdržujejo in reproducirajo ter ustvarjajo lastne vire nadaljnega gospodarskega razvoja zadrug.

S povečanjem hektarskega donosa pšenice na 30 metrskih stoletih lahko krijemo potrebe naše republike

V Sloveniji je pod belimi žiti okrog 8000 ha s povprečnim donosom 12 do 13 mtc ali nekaj nad 10.000 vagonov krušnega žita. Proizvodnja bi krila potrebe, če bi dosegla okrog 25.000 vagonov ali 30 mtc/ha. Če se današnja potrošnja 170 kg žita na prebivalca zmanjša, bi bil tudi predelek lahko ustrezno manjši. Tendence programov združnih organizacij v poljedelstvu je, da se v program široka uporaba priznanih semen, žit, žit, kar je lahko izhodišče za še širšo akcijo v letu 1958. Kmetijske zadruge so že pričele sklepati pogodbe s proizvajalci, ki se s svoje strani obvezujejo,

da bodo na določenih površinah uporabili kakovostno seme, umetna gnojila in nekatere druge ukrepe, ki jamčejo večji pridelček. Zadruga jim bodo kreditirale reprodukcijski material in usluge ter odkupile tržne presežke. Semenskega krompirja je bilo letos preko zadrug razpečanega okrog 600 vagonov, okrog 400 vagonov pa so ga držali sami pridelovalci za svoje potrebe in potrebe svoje okolice. Popelnoma realno je, da lahko v jeseni zagotovimo 1500 do 2000 vagonov semenskega krompirja, kar bi skoraj v celoti že zadostovalo za načrtno zamenjavo semen v naši republiki. Velik interesent za semensko blago pa so pokazale tudi druge republike. Kot pri žitu tako tudi pri krompirju sklepajo s proizvajalci medsebojne obveznosti, ki bodo imele za posledico večjo proizvodnjo in obojestransko korist.

Združne organizacije računajo, da bo letos obnovljenih nad

1600 ha sadovnjakov in 167 ha jagodičevja, ter 300 ha vinogradov. Težišče obnove se prenaša na zasebni sektor, dočim prehajajo kmetijska posestva že na redno obnovo. Obnova po sedobnih načelih mora biti zagotovljena tudi na zasebnih zemljiščih. Verjetno agrobiro pri GZZ ne bo zmozel izdelati vseh načrtov, saj so potrebni ne le za nasade, temveč tudi za druge investicije, zato je zelo važ-

ZADRUŽNIKI IZ SMARJASKEGA OKRAJA

KZ Smarje — Sap. Na občnem zboru, ki je bil nedavno, je upravni odbor zadruge poročal, da je zadruga v času svojega obstoja povečala kmetijsko proizvodnjo v poljedelstvu za 25 odstotkov (pri žitih in krompirju) pri živinoreji pa za 18 odstotkov (mleko). Precej so razpravljali tudi o vprašanju mehanizacije in so koncu sprejeli sklep, da bodo z zadrugo sklenili pogodbo za vsa strojna dela, ki jih bo letos opravil strojni odsek. Na ta način si bo strojni odsek lahko doletel plan dela in dosegel rentabilnost pri strojnem delu. Nadalje so sprejeli združniški sklep o kolektivnem zavarovanju živine. O sklopljeniu sadnega drevja in krompirišča. Saditi bodo vrtno jaso na površini 3 do 10 arov ter jih potem oddali zadrugi. Poljedelski odbor je glede na bližino Ljubljane sklenil pripraviti članom saditev zgodnjih sort krompirja. Skrbel pa bo tudi za dobro seme vseh ostalih kultur; za analizo zemlje za uvažanje umetnih travnikov in za setev boljših krmilnih rastlin. Živinorejski odbor bo skrbel za obdoro plemenske živine in za povečanje živinorejske proizvodnje.

V. J.

no, da se okrepijo tudi biroji nekaterih okrajnih zvez. Za finansiranje obnove je zagotovljenih 200 milijonov združnih sredstev. Kmetijske organizacije pa imajo možnost vložiti zahtevke za investicijska posojila iz splošnega investicijskega sklada. V obnovljenih nasadih na zasebnih zemljiščih je potrebno določiti medsebojne obveznosti zadrug in združnikov glede izvajanja raznih del, npr. večerjanja pridelka, amortizacije nasadov itd.

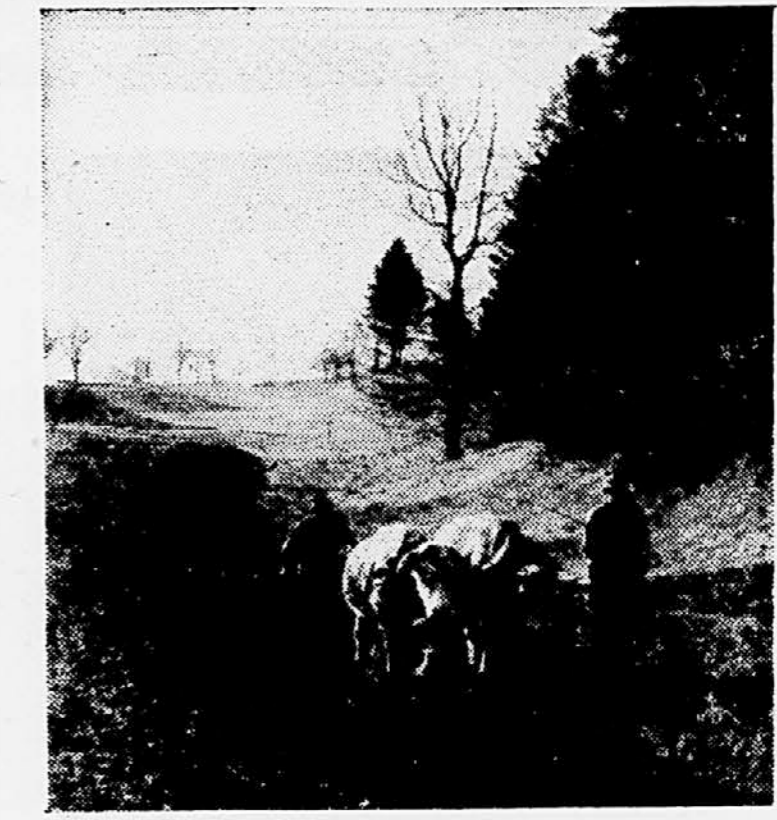
Razvoj umetnega aseenjevanja krav je izredno nagel. Leti je bilo aseenjenih že 50.000 krav. Zadruga predvidevajo, da bodo letos povečale to število na 80.000. Za vzdrževanje aseenjevalnih centrov naj bi v bodoče prispevali več sredstev tudi ljudski odbori, saj so pribrani precej izdatkov, ki so jih doslej imeli za vzdrževanje plemenjakov. Izredno važna je tudi akcija zamenjavanja kakovostnejše plemenske mlade živine z živino slabše kakovosti. Letos bi lahko zamenjali okrog 10.000 glav goveje živine, kar bi tudi prispevalo k povečanju živinorejske proizvodnje.

Zboljšanje krmne baze je možno doseči skoraj povsod, saj so donosi travnikov in pašnikov skoraj respremenjeni nasproti predvremnemu stanju. Letos bo v vsakem okraju vzorno urejenih nekaj višinskih in nižinskih pašnikov, da se tako v praksi pokaže možnost intenziviranja proizvodnje na najobsebnostnejši kmetijski površini: naši republiki.

Pogodbeno pitanje živine bo letos po računih doseglo 10.000 glav goveje živine, 30.000 prašičev in 100.000 piščancev. V akciji se bodo vključile KZ na lastnih ekonomskih in v dogovoru z združnicami ter kmetijska posestva. Dosežen je regres za možna krmila, ki pa bodo de-

lejni tisti proizvajalec, ki se vključijo v pogodbeno pitanje živine.

Mehanizacija zadrug se bo morala v bodoče bolj organizirati. Kmetijski strojni park zadrug je potrebno izpopolniti s traktorskimi priključki in kombinirati z vprežnimi stroji. V ta park je potrebna načrtno uporabiti v določenih krajih, tako da bodo tamkajšnji proizvajalci, ki se bodo posluževali združne organizacije, lahko odprodali odvisno vprežno živino in jo zamenjali s proizvodno živino. Brez takšne načrtno uporabe mehanizacije ni govora o večji rentabilnosti.

Prva brazda

NAVIDEZNI PRESEZKI KMETIJSKIH PRIDELKOV

Na nekem občnem zboru kmetijske zadruge so kmetje postavili zanimivo vprašanje. Govora je bilo namreč o povečanju proizvodnje, večjih pridelkih zaradi umnega gnajenja itd. in presežkih, ki jih je težko unovčiti.

obremenjen z obveznostmi in datjavami, kot industrijski. Pri sedanjih količinah kmetijskih proizvodov in donosih ter obveznostih, ki jih ima kmetijstvu verjetno ni možno ali v malo nižajo odkupne cene pridelkov. Zniževanje odkupne cene kmetijskih proizvodov pri nespremenjenih donosih bi prej povzročilo nezadovolje, kot pa povečevanje kmetijske proizvodnje. Cene kmetijskih proizvodov se torej lahko znižujejo le toliko, kolikor se proizvodnja poveča, oziroma celo manj, ker mora del večjega dohodka ostati kmetu, če naj bo ta

vzpodbujan k povečevanju svoje proizvodnje. Kmetje so opozorili na pojav, da je preveč mleka in živine. Iz tega izvira bojazen, da kmetje ne bi mogli prodati svojih pridelkov, če bi proizvodnjo povečali. Ne bi mogli pritrdati mnenju, da je mleka in živine v resnici preveč. Podatki namreč kažejo, da je potrošnja mleka in mesa, ki odpade na enega prebivalca, še vedno majhna. Torej ne drži, da je mleka in mesa preveč, čeprav je res, da za vse to ni dovolj kupcev. Problem je namreč drugje. Kupna moč delavcev in mestnega prebivalstva je prenizka, da bi ti potrošniki mogli izdati več za mleko in meso. Na drugi strani pa so zmogljivosti za predelavo in skladiščenje mlečnih ter mesnih izdelkov premajhne, da bi mogli odkupiti za zalogo in deloma tudi za izvoz vsaj polovico živine. Čeprav so bile cene nizke, nizka kupna moč delavcev in nezadostne predelovalne zmogljivosti ter pomankanje ustreznih prostorov za shranjevanje zaloga, poganjajo, da živino in mleka še daleč ni preveč, temveč so ti presežki le navidezni. Vendar pa taki pojavi očitno povečevanje kmetijske proizvodnje, ker vnašajo med kmetijske proizvajalce negotovost. Iz teh razlogov je neobhodno potrebno izboljšati živinorejsko ravnanje delavcev in mestnega prebivalstva ter njihovo kupno moč. Najboljša zaščita kmetijskih proizvajalcev je torej nedvomno izboljšanje živinorejskih pogojev delavcev in vseh tistih, ki trošijo oziroma kupujejo kmetijske pridelke.

Z letnim obračunom dobilo skupno 279 koristnikov, 84 združnih delavcev in uslužbenec pa je dobilo nad 3 milijone din potrošniškega kredita.

Stevilo vlagateljev v združne hranilne kreditne odseke se je lani povečalo za 130, ki so vložili skupno 4.500.000 din. Hranilna služba pa še vedno ni zadovoljna in se je združniki vse premalo poslužujejo. Uvedba obračunskih knjig v zadrugah, — kar so nekatere zadruge že uvedle, druge pa se pripravljajo na to, — bo dala pravo vsebino in veljavo hranilnim odsekom zadrug. Doslej je 6 kmetijskih zadrug že uvedlo poslovanje z obračunskimi knjigicami, 12 jih bo uvedlo v kratkem, v ostalih pa se še niso odločili. Nekateri upravni odbori KZ imajo še vedno nekatere pomisleke pri uvajanju tega brezgotovinskega prometa, češ da to zahteva več dela in ponekod tudi novega uslužbenca. Seveda so taki pomisleki odveč in samo kažejo nepoznavanje pravilne vloge združništva v našem gospodarstvu in pomena lastnih sredstev za krepitev kmetijstva.

Zato je naša politika, ki je trenutno usmerjena na izboljšanje živinorejskih pogojev in povečanje zaslužkov mestnega prebivalstva in sploh delavcev edino pravilna, hkrati pa zagotavlja, da bodo kmetijski proizvajalci svoje proizvodnje lažje prodali. V takih pogojih pa se izplača povečevati kmetijsko proizvodnjo, ker se bi dohodek kmetijskih proizvajalcev povečal, kljub morebiti nekoliko nižim cenam. Z-ek

Po evidenci združne hranilnice in posojilnice so lani kmetijske zadruge povečale

skoraj za 900 milijonov. To povečanje je bilo najbolj očitno pri odkupih in kaže, da zadruga v glavnem že zajemajo prodajne presežke kmetijske proizvodnje. Vzporodno z večjim prometom pa so znatno narasli tudi združni skladi, dobiček, ki so ga lani ustvarile zadruga gospodarske organizacije, pa bo računih znašal okoli 80 milijonov din.

Z vestnim poslovanjem je tudi ZHP ustvarila lani precejšen dobiček, ki so ga namenili za pospeševanje kmetijstva. Na občnem zboru so med drugim določili iz dobička lanskega leta 3 milijone din v sklad za obnovo vinogradništva, za organizacijo pospeševanja kmetijstva pa so še posebej določili nad pol milijona dinarjev za kreditiranje kmetijskih načrtov pa 900.000 din.

Napredek združnih hranilnic v novomeškem okraju

S krepitvijo združne dejavnosti, raste tudi zaupanje do zadrug. To se zrcali na povečanju združnih hranilnih vlog. Pri tem pa ima posebno veliko vlogo tudi združna hranilnica in posojilnica. V Novem mestu posluje ta medzdržna kreditna hranilna ustanova

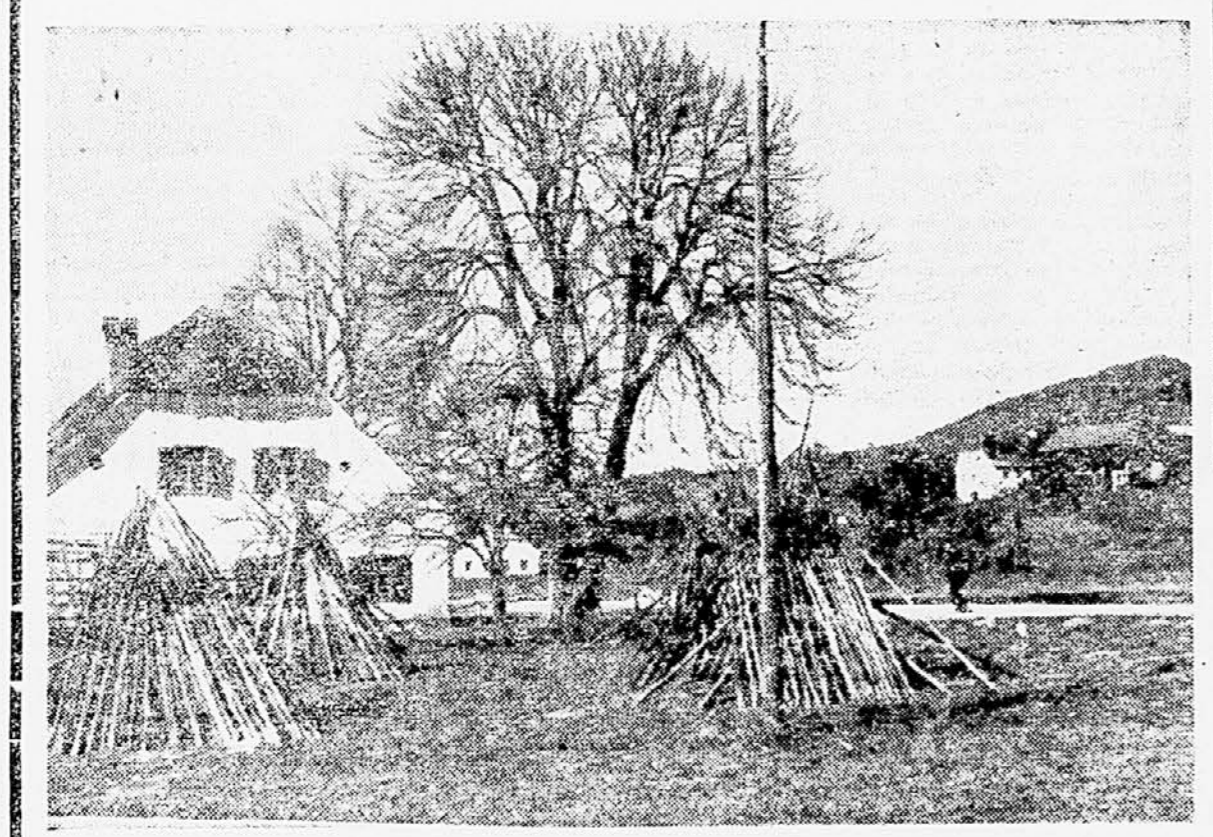
dobri dve leti. Letni obračun lanskega poslovanja združne hranilnice in posojilnice kaže koristnost tega medzdržnega organa.

Združna hranilnica in posojilnica je lani preskrbela združnim gospodarstvom organizacijam zadostni kredit za povečano dejavnost. Predvsem je dodeljevala večji kredit za odkupe kmetijskih pridelkov in za boljše izbiro blaga v trgovinah. S svojo inštruktorsko službo pa je združna hranilnica in posojilnica pomagala odpravljati napake v knjigovodstvu združnih podjetij ter preprečevala nenamerno uporabo združnega denarja. Hkrati pa je pomagala razvijati hranilno službo pri kmetijskih zadrugah.

Združna hranilnica in posojilnica pa je pričela dajati preko kmetijskih zadrug posameznim združnikom tudi kratkoročna posojila za nakup plemenske in delovne živine, umetnih gnojil, kmetijskih strojev, za gradnjo silosov in gnojnih jam, obnovo gospodarskih poslopj in drugo. Lani je dodelila skupno za okoli 14 milijonov din kratkoročnih posojil. Te je dajala iz lastnih sredstev in prostih hranilnih vlog. Kratkoročna posojila za

se hkrati bežno zamislil, kaj bi delovne roke lahko ustvarile iz te zdaj tako slabo izkoriščene zemlje. Pogoj za sadjarstvo so tu več kot odlični. Velenjski trg pa je le uro hoda oddaljen.

POMLADNE SAPE NA VINSKI GORI

Košen je se bostih nog tekal naokrog z vaško otročadjo, ko je prvič silal v šoli nekaj besed o sadjarstvu. Učitelj se je trudil, dopovedoval in razlagal kratkohlodnikom, kako naj s svojimi pipci zarežejo v divjake in nato v cepiče. Neukovne kizle lesnike naj bi spremenili v prava okusna jabolka in hruške. Da, učitelj je že mislil tako. Pečalbi pa... Resljanje v šoli jih je rez veselo, vendar samo zato, ker se je pri tem lahko vsak pobahal s svojim pipcem. Moral je biti kor se da velik, nabrušen kot očeta britvic in pa seveda tak z živimi platnicami. Čepljena drevesca so pobrali znati po svoje uporabiti. Za prvimi hrismi in drevjem, kamor ni več seglo učiteljevo oko, se je pričelo udubiranje. Oni, ki je v pretepu najbolj oklestil svoje drevesce, je bil seveda tudi največji lunak in zmagovalec.

Mali Ivanček je prenesel svoje oblike in zravel v Ivanca. Ob delu na očetovi kme-

tiji je začel spoznavati, da dekal naokrog z vaško otročadjo, ko je prvič silal v šoli nekaj besed o sadjarstvu. Učitelj se je trudil, dopovedoval in razlagal kratkohlodnikom, kako naj s svojimi pipci zarežejo v divjake in nato v cepiče. Neukovne kizle lesnike naj bi spremenili v prava okusna jabolka in hruške. Da, učitelj je že mislil tako. Pečalbi pa... Resljanje v šoli jih je rez veselo, vendar samo zato, ker se je pri tem lahko vsak pobahal s svojim pipcem. Moral je biti kor se da velik, nabrušen kot očeta britvic in pa seveda tak z živimi platnicami. Čepljena drevesca so pobrali znati po svoje uporabiti. Za prvimi hrismi in drevjem, kamor ni več seglo učiteljevo oko, se je pričelo udubiranje. Oni, ki je v pretepu najbolj oklestil svoje drevesce, je bil seveda tudi največji lunak in zmagovalec.

Mali Ivanček je prenesel svoje oblike in zravel v Ivanca. Ob delu na očetovi kme-

ti je začel spoznavati, da dekal naokrog z vaško otročadjo, ko je prvič silal v šoli nekaj besed o sadjarstvu. Učitelj se je trudil, dopovedoval in razlagal kratkohlodnikom, kako naj s svojimi pipci zarežejo v divjake in nato v cepiče. Neukovne kizle lesnike naj bi spremenili v prava okusna jabolka in hruške. Da, učitelj je že mislil tako. Pečalbi pa... Resljanje v šoli jih je rez veselo, vendar samo zato, ker se je pri tem lahko vsak pobahal s svojim pipcem. Moral je biti kor se da velik, nabrušen kot očeta britvic in pa seveda tak z živimi platnicami. Čepljena drevesca so pobrali znati po svoje uporabiti. Za prvimi hrismi in drevjem, kamor ni več seglo učiteljevo oko, se je pričelo udubiranje. Oni, ki je v pretepu najbolj oklestil svoje drevesce, je bil seveda tudi največji lunak in zmagovalec.

ti je začel spoznavati, da dekal naokrog z vaško otročadjo, ko je prvič silal v šoli nekaj besed o sadjarstvu. Učitelj se je trudil, dopovedoval in razlagal kratkohlodnikom, kako naj s svojimi pipci zarežejo v divjake in nato v cepiče. Neukovne kizle lesnike naj bi spremenili v prava okusna jabolka in hruške. Da, učitelj je že mislil tako. Pečalbi pa... Resljanje v šoli jih je rez veselo, vendar samo zato, ker se je pri tem lahko vsak pobahal s svojim pipcem. Moral je biti kor se da velik, nabrušen kot očeta britvic in pa seveda tak z živimi platnicami. Čepljena drevesca so pobrali znati po svoje uporabiti. Za prvimi hrismi in drevjem, kamor ni več seglo učiteljevo oko, se je pričelo udubiranje. Oni, ki je v pretepu najbolj oklestil svoje drevesce, je bil seveda tudi največji lunak in zmagovalec.

ti je začel spoznavati, da dekal naokrog z vaško otročadjo, ko je prvič silal v šoli nekaj besed o sadjarstvu. Učitelj se je trudil, dopovedoval in razlagal kratkohlodnikom, kako naj s svojimi pipci zarežejo v divjake in nato v cepiče. Neukovne kizle lesnike naj bi spremenili v prava okusna jabolka in hruške. Da, učitelj je že mislil tako. Pečalbi pa... Resljanje v šoli jih je rez veselo, vendar samo zato, ker se je pri tem lahko vsak pobahal s svojim pipcem. Moral je biti kor se da velik, nabrušen kot očeta britvic in pa seveda tak z živimi platnicami. Čepljena drevesca so pobrali znati po svoje uporabiti. Za prvimi hrismi in drevjem, kamor ni več seglo učiteljevo oko, se je pričelo udubiranje. Oni, ki je v pretepu najbolj oklestil svoje drevesce, je bil seveda tudi največji lunak in zmagovalec.

ti je začel spoznavati, da dekal naokrog z vaško otročadjo, ko je prvič silal v šoli nekaj besed o sadjarstvu. Učitelj se je trudil, dopovedoval in razlagal kratkohlodnikom, kako naj s svojimi pipci zarežejo v divjake in nato v cepiče. Neukovne kizle lesnike naj bi spremenili v prava okusna jabolka in hruške. Da, učitelj je že mislil tako. Pečalbi pa... Resljanje v šoli jih je rez veselo, vendar samo zato, ker se je pri tem lahko vsak pobahal s svojim pipcem. Moral je biti kor se da velik, nabrušen kot očeta britvic in pa seveda tak z živimi platnicami. Čepljena drevesca so pobrali znati po svoje uporabiti. Za prvimi hrismi in drevjem, kamor ni več seglo učiteljevo oko, se je pričelo udubiranje. Oni, ki je v pretepu najbolj oklestil svoje drevesce, je bil seveda tudi največji lunak in zmagovalec.

„OPERACIJA OPIJ“

Pred nekaj dnevi je tržaška policija izvedla, da bo neka turška ladja, ki bo prišla v Trst po nafto, pripeljala s seboj večjo količino opija. 6. marca je v industrijskem pristanišču v Zavrliah pristala turška petrolejska ladja »Sivase«. Policija je imela že vse pripravljeno. Dva policijska funkcionarja, ki dobro govorita francosko, sta s pomočjo nekoga Turka, bivajočega v Trstu, stopila v stik z nekaterimi člani posadke.

V nekem tržaškem lokalju sta se oba funkcionarja, ki sta se izdajala za francoska trgovca, sestala z dvema članoma posadke Bayselngom H. Egipom in Ahmedom Hamdi Babo. Tu se je pričel razgovor o prodaji opija. Turki so povedali, da imajo 20 kilogramov opija in so zahtevali za prodajno milijon lir. »Francoska trgovca« sta ponujala en milijon dve sto tisoč in za to ceno so se komično pogodili. »Trgovca« sta turške goste povabila na zabavo v nek nočni lokali, kjer so v vselem razpoloženju Turki povedali, da bodo prihodnjič lahko pripeljali s seboj 200 kg opija (iz katerega se dobi 20 kg morfija) za 40 milijonov lir. »Francoska trgovca« sta se zanimala tudi za to politiko in dejala, da bosta glede »nakup« premislila. Dogovorili so se, da bodo naslednji večer, okrog polnoči Turki pripeljali opij na kopno v žveljskem pristanišču, kjer jih bosta počakala »francoska trgovca«. Turki so prvotno zahtevali, da bi kupovalci izvedli kar na morju, toda »trgovca« sta jim dejala, da to ne bi bilo primerno, kajti v nočnih urah je težko dobiti motorni čoln, ki bi ju pripeljal na kraj sestanka, posebno še ob hladnem deževnem in vetrovnem vremenu. To bi lahko vzburilo tudi sum in vsa kupčija bi šla po vodi.

Naslednji dan opolnoč sta »trgovca« s Turkom, ki je posredoval kupčijo čakala v žveljskem pristanišču. Padal je mrzel dež in vse okrog je ležala gosta megla. Ne daleč od »trgovcev« so bili skriti drugi policijski funkcionarji in oddelki policije. Zaseda pa je bila postavljena tudi na morju, kjer sta v primerni razdalji čakala dva motorna čolna z oboroženimi policaji za primer, če bi Turki skušali pobegniti. Nekaj po polnoči je turški motorni čoln pristal v žveljskem pristanišču. Ahmed Hamdi Baba in namestnik poveljnika ladje Ozozan Bulent sta se približala »trgovcem«, medtem ko sta druga dva Mustafa Kuq in Edip H. Bayselng ostala v čolnu. Trgovca sta Turkoma pokazala torbo z denarjem, nakar sta se ta dva obrnila, da bi jima s čolna prinesla »blago«. V tem trenutku so ju obkolili policaji. Bulent se je po trenutnem presenečenju znesel in hotel seči z roko v žep, toda policaji so mu preprečili, da bi potegnil ven revolver. Odšli so na čoln ter po eni uri in pol iskanja našli dve modri platneni vreči. V vsaki je bilo deset kilogramov opija. Že na prvem sestanku so Turki »francoskima trgovcem« izročili vzorec opija, ki so ga na policiji preiskali in ugotovili, da izvira iz Smerne.

Policija je aretirala vse štiri Turke in sekvestrirala ladjo »Sivase«, na kateri je izvedla podrobno preiskavo, vendar ni našla ničesar več. V nedeljo 10. marca je ladja s tovorom nafte lahko odplula iz Trsta, ko je predhodno izpopolnila manjkajoče člane posadke, kajti pri zaledenju štirih Turkov, je policija izvedela, da sta si poleg teh še dva druga člana posadke v Trstu nabavila revolverje in tako sta bila aretirana tudi ta dva.

Med zasliševanjem na policiji so Turki trdili, da so »trgovca« prvič trgovali z opijem, ker so potrebovali denar za strašansko so bili hudi na svojega sonarodnjaka, ki jih je spravil v past, čeprav je pred prisegel na koran in Alaha ter jamčil dobronamernost »francoskih trgovcev«.

Tržaška policija je uspešno izvedla prvi del »operacije opij«, drugi del pa bo morala izvesti mednarodna policija Interpol v Turčiji, da bo odkrila izvor te trgovine z opijem.

V Nemčiji, kjer frizerka v modi preizkuša svojo brivsko sposobnost na balončkih. Seveda balonček pri tem ne sme počiti... In jutranje delo se začne z balončki. Spodaj: Nalaho, ne preveč na premo! Temveč ravno prav! »Stranka« ji je počila. Sedaj bo morala izmisti milnico z lastnega obraza in znova poskušati...

V Benetkah se kot povest o Jari kači vleče proces v zadevi Montesi. Priče se ne spominjajo več, kako je bilo to ali ono pred štirimi leti, ko je bila umorjena Wilma Montesi. O njej sami se je doslej malo izvedelo. Prav tako sodišču tudi še ni uspelo dobiti dokazov, da bi Piccioni, ki je obtožen umora poznal Wilmo. Vse se vrti okrog tega, kako so nastale govorice o tem, da je Piccioni kriv Wilmine smrti, o tem, kakšno dekle je bila Wilma in o nečednih poslih Piccionijevega prijatelja Montagne. Piccionijeva obramba se oslanja predvsem na to, da je bil Piccioni v času umora doma bolan. V ta namen so sodišču predložili tudi zdravniški recept. Ko so preiskovalni organi postavili ta recept pod žarke Wood, pa se je izkazalo, da je bil datum na receptu naknadno popravljen. Wilma je bila umorjena 9. ali 10. aprila 1933. Prvotni datum recepta je bil 7. 1., kar se na spodnji sliki vidi, ta datum pa je nekdo kasneje popravil v 9. IV., da bi recept lahko služil kot alibi Pierru Piccioniju.

V Kansas Cityju je petletni otrok hotel vedeti, kako funkcionira avtomat za posebne vrste pečene koruze. Segel je tako globoko v aparat, da si je opekeli prste in še roke ni mogel potem izvleči. Tako je bil »sujeta« dvajset minut, dokler ni prišel gasilec in mu rešil roko.

NE VARNNA JEZA

Majhna vasica Assago 10 kilometrov od Milana, je preživela včeraj nekaj ur groze, kispominjajo na tragedijo v Terrazzanu, ko sta dva blažnežast ur grozila, da spustita v zrak šolo, polno otrok. Kot jeznano je takrat izgubil življenje delavec, ki je skušal oblažneža onemogočiti; po smrti so mu podelili zlato medaljo za hrabrost.

28-letni Bruno Mauri oborožen s sekuro je v navalu jeze najprej razbil doma, nato pred hišami sovaščanov, ki so se zabarikadirali na svojih domovih, grozeč, da bo vse pobil, končno pa se je ustavil pred vaško šolo, grozeč, da bo vse uničil. Učiteljice so se spomnile podobnega primera lani v Terrazzanu in so še prayočasno zabarikadirale vrata s šolskim pohištvom. Pobesneli Mauri je s sekuro razbil po šolskih vratih, vendar si ni mogel utreti poti v postopje. Med tem je bila obveščena policija, ki je takoj posredovala. Razburljivemu napadu na šolo in na mirne vaščane, je sledil nič manj razburljiv lov na »blažneža«, ki je pobegnil kakor hitro je začutil, da prihaja policija. Sele po pravih »obkoljevalnih« akcijah, so Maura prijeli in ga pod močnico stražo pripeljali v bolnišnico za živčno bolne. Tu se začne pravi komični del dogodka. Psihatri so namreč ugotovili, da Mauri ni blažnež, marveč živčno neuvrnošen. Mauri je izpovedal, da se je samo »razjezil«, ker so mu ukradli dve zračnici za kolo in se je hotel »maščevati« nad neznanimi tatovi. Kvstura pa je ugotovila, da Mauri ni prekršil zakona, ker sekira ni orožje, marveč orodje in za to ni razloga za kazenski pregon. Mauri se je vrnil domov, verjetno bo moral plačati odškodnino za šolska vrata, ki jih je razsekjal. »Ne bomo se vmešavali v stvari psihiatrov in kvestu-

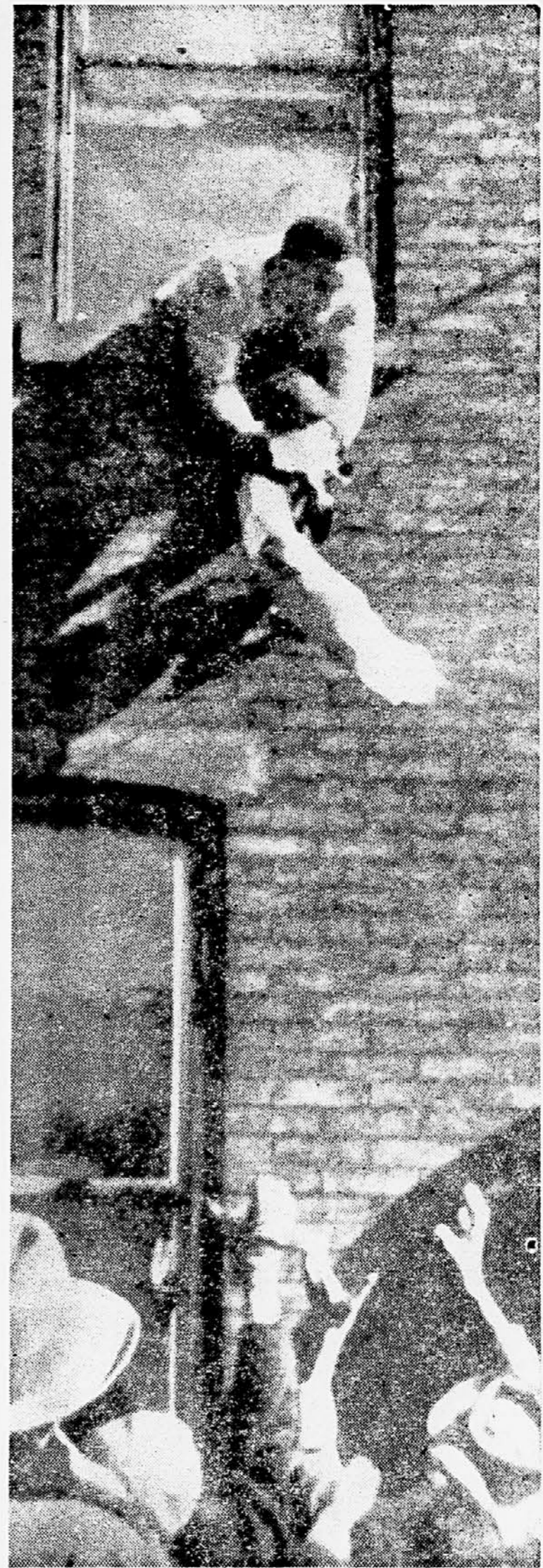
Pred nedavnim je bilo na glavni graški železniški postaji zelo živahno.

Z beograjskim ekspresom se je iz Sentilja pripeljal v posebnem vagonu temnopolti Arabec - Sejk iz Iraka. V Grazu je izstopil in ves vnozemljen ogovarjal mimoidoče z nerazumljivimi besedami, ki so jih spremljale čudne kretnje. Železniški uradniki in potniki, ki so bili slučajno na peronu, niso razumeli moža. Arabec pa je vsake-

mu ogovorjenemu stisnil v roko dolarski bankovec. Poizkušali so z angleščino, italijansko in francosko, a Arabec je strahno žalosten zmajeval z glavo. Končno je postajenačelnik prišel na rešilno idejo. Povezal se je z graško univerzo, ki je nemudoma poslala strokovnjake za tuje jezike, toda tudi njim ni uspelo razumeti vse bolj vznemirjenega moža. Sele po osmih urah so našli sledenca za arabske dialekte, ki je razrešil zagonetno govorico.

Temnopolti tujec je namreč z letalom prišel iz domovina na Dunaj, kjer se je podvrget težji operaciji. Po uspešnem kirurškem posegu se je hotel vrniti domov z vlakom, za kar pa ni imel potrebnih prehodnih vizumov. Jugoslovanski omejni organi so ga zato napotili v Graz, da bi si na konzulatu priskrbel potrebne dokumente. In že za naslednjega dne je sin puščave spraševal na graškem kolodvoru.

DOLARSKI DEŽ NA GRAŠKI POSTAJI

V New Jersey je rešil Marbin Gilmore iz goreče hiše štiri otroke. Okoli njega je že vse gorelo. Otroke je drug za drugim metal skozi okno ljudem, ki so jih ločili pod oknom. Potem je še sam skočil skozi okno in se rešil z manjšimi opeklinami.

Hidrološke napovedi

Vsaka sprememba vremena v planinskih področjih, zvljučno ali znižuje temperature zraka, sprememba vlažnosti zraka, močnejši ali slabši veter, vse to vpliva na vodni režim planinskih rek. Toda znanost doslej še ni odkrila načina, ki bi omogočal, da se pravočasno in točno predvidi dan, ko bodo začele vode naraščati in bi lahko izračunali količino vode.

Asistent na srednje azijski državni univerzi v Taškentu E. Kozik je na osnovi dolgoletnih raziskovanj izdelal metodo, po kateri je mogoče delati hidrološke napovedi. S pomočjo posebnih balonov, ki jih spuščajo v atmosfero, merijo temperaturo in vlažnost zraka na različnih višinah, kar služi za zaključke o procesih, ki se odigravajo v planinah.

Brezsrčna mati

Sodišče na Irskem je kaznovalo z desetimi meseci zapora Margaretto Halpenny, ker je imela svojega sedemletnega sina več let zaprtega v kurniku. Otrok je zdaj v bolnišnici, zdravniki pa pravijo, da se ne bo mogel normalno razviti, ker se je v nizkem kurniku več let plazil po vseh stihih. Tudi njegova govorica ni razumljiva. Pred sodniki se je mati zagovarjala, da je hotela imeti kot vdova svojega otroka vedno pri sebi.

Priznam, da so madeži izginiti ampak...

ŠTIRJE V HIMALAJI

V KRATKEM NAS BO EDEN UDELEŽENCEV NA PREDAVANJU POPELJAL V ČUDNE IN SAMOSVOJE KRAJE OB VZNOZJU NAJVISJH GORSTEV NA SVETU

Dve miadi Tibetanki

Malokdo je spoznal državico Nepal, ki leži pod južnimi pobočji Himalajev, tako podrobno, kakor so jo spoznali štirje mladi nemški alpinisti leta 1955.

SVETOVNO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU Nobelega Jugoslovana ni več

Stockholm, 15. marca. V zaključnih nastopih najboljših namiznoteniskih igralcev na svetu ni nobenega Jugoslovana več. V vseh šestih zgodnjih pomladanskih urah sta Dolinar in Harangozo v moških parih premagala Oba Američana Bucher in Reimann (3:0). Enako sta pa tudi Voguang in Hirbud dobila proti Poljakoma Kuzinskemu in Galinskemu. Pozneje sta Harangozo in Dolinar zadela na česko dvojico Tazsany-Vychanovski in izubila v petih nizih 2:3 (11:17, 17:21, 12:21, 21:18, 11:21). Voguang in Hirbud sta zdelila pozneje še eno zmago proti Švedom. Zavečer pa sta izubila v roki Japonec Ogimura in Tanaka in obravnava z njima populomna 3:0 (21:12, 21:18, 21:13). V četrtinalu moških parov sta dalje Japonec Tsunoda in Mitata izubila Andreasisa (CSR) in Kitajca Fu Ci Fanga. Madžara Gyevtwai in Sida pa svoja rokiška Tokarja in Poterija. Polinalisti v parih so torej Ogimura — Tanaka in Gyevtwai — Sida ter Tsunoda — Mitata in Stipek — Andreasis. V polfinalu ženskih parov pa bodo igrali Roseanu — Gutanaru nad Erlihoma, Andreasisa nad Tsunodo, Tanaka nad Berezkom, Nemec Schneider nad Mitata, v polfinalu pa so bili izločeni še Andreasisa nad Ogimuri in Schneider po Tanaki. V posameznih igrah med ženskimi je uspel vstop v polfinalne Japonkama Beveč in Vatanabe, Romunka Zellerjevi in Angličinja Hydon. V moških parih sta prišla v finale Ogimura in Tanaka ter Andreasis in Stipek, medtem ko bodo ženske finale igrali Madžariki Moroczy — Simon in Angličinja Hydon — D. Rowe.

Pred zaključkom kongresa mednarodne namiznoteniske federacije so sprejeli uradno svetovno javkasto lestvico najboljših moških in ženskih ekip. Naša moška reprezentanca zavzema šesto mesto za Japonsko, Madžarsko, CSR, Kitajsko in Romunijo pred Anglijo in Vietnamom. Izbrana ženska ekipa Jugoslavije deli 9. do 11. mesto s Švedsko in Francijo. To je dosegel največji uspeh jugoslovankega ženskega namiznega tenisa.

FRANČIŠKA ZAVRL roj. RAJGEL

Pokopali so bomo v nedeljo, 17. t. m., ob 16 na smrtinskem pokopališču.

Zaljubljeni: mož Jakob, hčerki Francka por. Kodrič, Minka por. Trilar z družinama in ostalo rodstvo. Zgorjce Brtnje, Virmashe, dne 15. marca 1957.

poti k vrhovom. V gorskih vseh pristopovih čudovitim slavostim. Gledali bomo edinstven pogodbe z zlatimi strehami, ljudi raznih indijskih in tibetanskih plemen, obdovajali živalstvo in posebno rastlinstvo, doživljali ob predavatelju vzpore in se spočili sredi čajnih planjav ob vnožju Kangčendzenge. (8379 m).

Spoznali bomo velik pomen himalajskih odprav. Daljava miče in mičejo se možni uspehi v daljših najvišjih pogorjih sveta. Himalaja ne sme biti sen. Krakota daljnega sveta, visokih gor, se ne odpirajo samo tistim, ki imajo voljo in dober namen, oz. dosežejo uspehe in potem z rjimi koristijo človeštvu. Tudi to lahko prispeva k miru. To je tudi misel, ki je spremljala po starosti udeležencev (24 do 29 let) nastajajo in tudi najmanjši nemško odpravo v Himalajo.

Pazite, da ne boste zamudili redke prilike, biti med poslušalci predavanja mladega naravoslovca-alpinista.

V NEKAJ VRSTAH
Otvorilni turnir v malem romketu z udeležbo najboljših moštev bo jutri dopoldne na kotarkališču v Cufarjevi ulici. Ob 9. uri bosta igrali ekipi Odreda in Krima, ob 9.30 uri pa Svoboda in Promionac. Za zaključek se bodo pomerili še naprej oba premaganca in potem se oba zmagovalca. Vabljeni!

Boksarski klub Odred začne v ponedeljek 18. t. m. z boksarsko šolo za mladence in člane — začelnike. Šola bo teoretična in praktična. Treninje bodo pod turobno Odredovega stadiona ob Tivoli cesti vsak ponedeljek in petek od 16.30 do 18. ure.

Odbojarski turnir štarih bo jutri od 6.30 ure dalje v Šercerjevem domu v Šiški. Nastopile bodo ekipe iz Novega mesta, Jesenice in Maribora — skupno s prireditelji Ljubljane.

Danes bo v Izoli finalno tekmovalje najboljših strelcev za »Zlato puščico«. 34 udeležencev iz vse Slovenije bo streljalo z zračno puško. Letošnje tekmovalje je tretje po vrsti, v predtekmovaljih pa je sodelovalo nad 10.000 strelcev. Največ možnosti imajo naši najboljši strelci Planinc, Vrbinč, Jež in še nekateri, vendar presenečenja niso izključena.

Jutri je prost dan.

Točke, točke...

Jutri bo spomladanska nogometna sezona že v polnem razmahu. Na vrsti sta naslednji kollarji v zvezni in konskih nogometnih ligah.

Ljubljana bo to pot imela priloznost gledati na igrišču Odreda nastop precej uspešne enajstosti iz I. konske lige, in sicer moštva Riteke. Tekma bo ob 15.30 uri s predtekmo ob 13.45.

Ostali pari XV. kola so še tite: Grafičar — Turbina, Split — Ljubljana, Šibenik — Tekstilac, Metalac in Ujanik — Trešnjevka.

V zvezni nogometni ligi je na vrsti že III. spomladansko kolo, ki je nasprotnike v povratnih tekmah razvrstilo takole: Sarajevo — Crvena zvezda, Lokomotiva — Spartak, Radnički — Zagreb, Vardar — Vojvodina, Dinamo — BSK, Budućnost — Hajduk in Partizan — Velež.

Sprejaj huda gneča

SOMBOR, 15. marca. Danes so na šahovskem prvenstvu Jugoslavije nadaljevali prekinjene partije iz XVII. kola.

Partija med Pucom in Miličem je slednji igral neprečizno, tako da je izgubil kmeta. Pozneje, in sicer v 60. potezi, se je vdal, ker ni mogel preprečiti, da bi Puc spremeni kmeta v kraljico.

Ocena pozicije v partiji Nedeljčević — Gligorič ob prekinitvi ni bila najboljša. Po ponovni prekinitvi kaže Gligoriču — čeprav v precej zapleteni poziciji — na zmago.

V nadaljevanju partije med Kozomaro in Ivkovim je v končni enakobarnih lovcev prišlo do velikih zapletljajev. Končnica s kmeti je bila tako težka, da sta oba nasprotnika obsedela za mizo. Ivkov je imel prednost prostega kmeta, Kozomara pa je stalno grozil. Nazadnje je prišlo do razpleta, v katerem je Kozomara zaigral slabo. Partija je bila še enkrat prekinjena, vendar bi zdaj Ivkov utegnil zmagati.

Partija iz XVI. kola med Gligoričem in Cudermanom se je končala z remijem brez nadaljevanja.

Stanje na tabeli po XVII. kolu: Gligorič 11 (1), Udovčić 10,5, Karaklačić 10,5 (+), Ivkov 10 (1), Matulović 10 (+), Trifunović 9,5, Nedeljčević 9 (1), Pirc 9, Rakić in Vuković 8,5, Djurašević 8 (1), Tot 8 (+), Vukčević in Rabar 7,5, Milič in Janošević 7, Puc in Cuderman 6,5, Bradvarčević 6,5 (+), Bogdanović in Smalbegović 6, Kozomara 5 (1) in Marič 5 točk.

Jutri je prost dan.

ŠE NEKAJ

KARAMBOL NA OVINKU

Te dni je vozil iz smeri Portoroža proti Sečoveljam tovornjak poklicni voznik Ivan Diković iz Umaka. Ko je pripeljal do Sv. Jerneja, se je vozil na ovinku, mu je prispel nasproti z neprimerno hitrostjo in po levi strani ceste z motornim kolesom Pavel Bitez. Z njim je deljal tudi sopotnik Franza Benjamin. Zaradi nepravilne in neupravičeno vožnje motorista, nesreče ni bilo mogoče preprečiti. Motorist je zadel s svojo vozilom naprej v prednji in nato še v zadnji del tovornjaka karoserije ter se nato prevrnil z sopotnikom vred. Oba sta dobila pri tem hude poškodbe in so ju takoj po nezdravi prepejal v izloško bolnišnico. Na obeh vozilih je nastalo za okrog 160.000 dinarjev škoda.

LAHKO BI BILO HUJE

Te dni je vozil iz Ajdovšine proti Novi Gorici poltovornjak poklicni voznik Franca Šibenik. Ko je pripeljal v Cernušče, je prehitel Marijo Leban in jo pri tem zadel z robom tovornjaka tako močno, da jo je podrl na asfaltno varno vozič. Po dosežanih ugotovitvah je dobila ponesrečenka lažje poškodbe. Voznik Šibenik je odpeljal po nevarni dalji po cesti. Ko ga je izsledila prometna policija, je delal, da bi seveda ovrnil, da bi koga zadel z vozilom in ga bi. Če drž njegova izjava, bo odločilo sodišče.

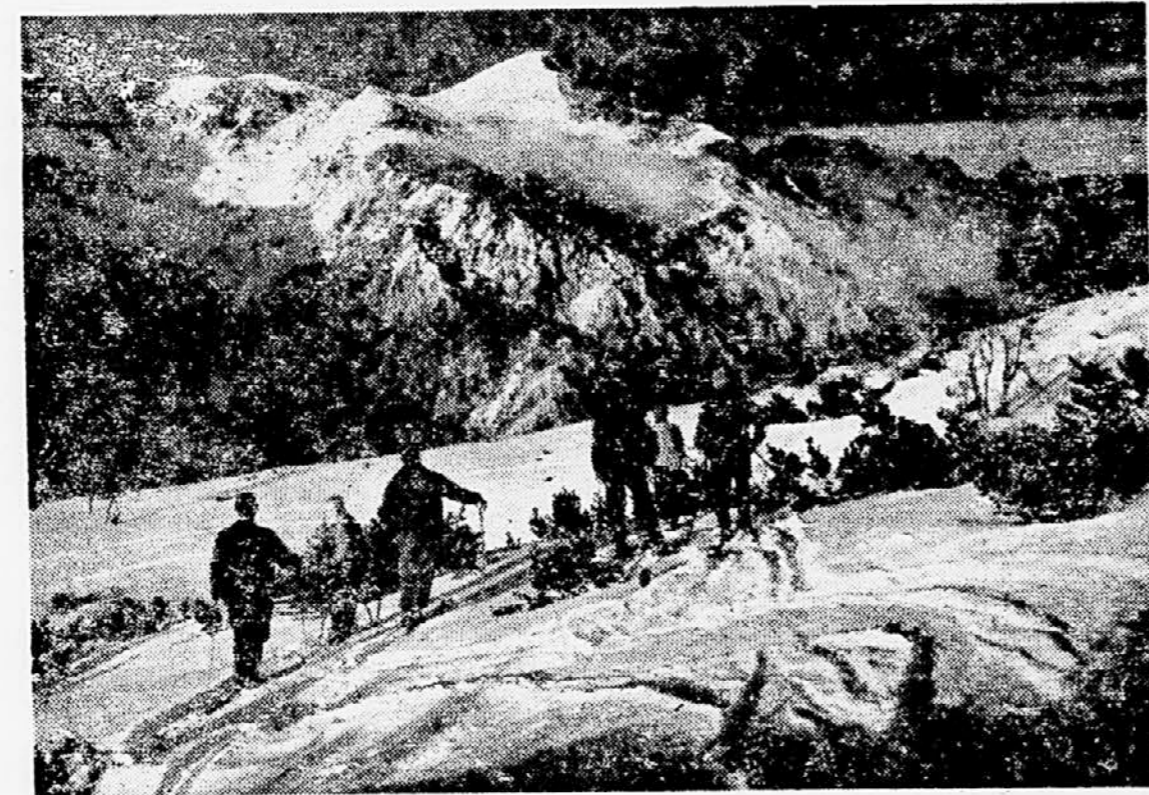
Te dni se je peljala po republiški cesti med Volčjo Drago in Prvačino s kolesom Dana Furlan. Na kolesu je imela tudi dve vreči, ki sta jo svedela ovrnila. Voznik je dohitel vprežni voz in ga pričela prehitovati, pri tem pa je zaradi naloženih vreč na kolesu izgubila ravnotežje in tržila ob vprežni kolesarici. Je padla s kolesom in vsem neprimernim tovorom in dobila pri tem k sreči le lažje poškodbe.

KAKO SE TAKA ZADEVA LAHKO KONČA

Od daleč in blizu so se v Gabrški zbirali. Hudo je bilo na pustno soboto pošteno zavrtijo. Gostinja je bila polna gostov. Čeprav je vsa običajno mirna, je to noč postala živahna. V sosednji vasi pa je bila tudi svatba. Domača hčerka je vstopila v zakonski jarem. Na svatbo je iz Trbovelj prišel tudi njen brat, ki se je tja pripeljal z osebnim avtomobilom. Pustili ga je pred osrednjo hišo. Ko je zgodaj jutraj nameraval oditi domov, je ugotovil, da ga pred hišo ni več. Iskal ga je in končno našel na cesti, ko je gorrel. Tedaj sta dva pariza, nekaj kvartira, že zgasila, sicer bi izgoreli. Ko jim je uspelo požar pogasiti, so začeli razmišljati, kako je avtomobil prišel na cesto, kjer je gorjel. Varnostni organi so ugotovili, da je avtomobil samovoljno vzel avto in z njim odšel skraj s svojim prijateljem na krašji izlet. Ko sta se vracala proti vasi, se jima je v stroju nekaj vrtilo, da se jima je močno goreti. Ogenj je uničil razne delce stroja, barvo na karoseriji in tudi v notranjosti povzročil več škode. Takoj se je nemudoma naložila vozniška povzročila za oca 200.000 dinarjev škoda, če na domačini ne bi pravočasno ognja opazili in začeli gasiti bi ta bila mnogo večja.

IZ TRESH BLAGAJN SI JE PRILASČALA DENAR

Oktober lanskega leta je finančni inšpektor okrajnega ljudskega sveta po obira Celje prejel poročilo o poslovanju uslužbenke Antonije Peternele iz Laškega za več let nazaj in ugotovil primanjkljaj 2.346.114 dinarjev, ki je nastal v dobi od januarja 1953 leta do 9. oktobra 1956 leta. Peternelova je takrat vodila kar tri blagajne v eni pisarni. Komunalne ustanove, te je manjkalo 964.883 dinarjev, podjetja in sicer: gradbena dela 10.742.779 din, gradbeno-obrtniška dela 5.520.918 din, instalacija vodovoda, centralne kurjave in elektrike 7.024.480 din. Rok za dovršitev del: 27. november 1957. Pravico do sodelovanja pri tej licitaciji imajo podjetja, ki so registrirana za izvajanje takih del. Varščina za razpisana dela znaša 2% od predračunske vrednosti, daje pa se v obliki garantnega pisma, izdanega od NB, pri kateri ima podjetje svoj tekoči račun. Garantno pismo se položi ob sklenitvi gradbene pogodbe. Pismene ponudbe v zapetih kuvertih je treba oddati Oddelku za investicije Rudnika živega srebra Idrija do začetka razprave, neposredno ali po pošti. Tehnična dokumentacija, kakor tudi splošni in tehnični pogrdji, so na razpolago na Investicijskem oddelku Rudnika živega srebra v Idriji ter jih interesi lahko dvignejo vsak dan med 10. in 11. uro proti kavčiji 25.000 din, ki se lahko položi tudi v obliki pravilno izpolnjene biano menice. Licitacijska razprava bo dne 27. marca 1957, ob 10. uri, na upravi Rudnika živega srebra v Idriji. Razpis je bil objavljen v Ur. listu LRS št. 5-57.

Prijetna gostinja — pomlad že sil v deželo Kranjsko... Mnogi ljubitelji narave hitijo v bližnje okolice, da se naužije svežega zraka, razvajajo pa hočejo uživati prirodne čare v visljih legah, kjer imajo za namček še kar prida snežne odtje, da se na smučeh »pozibavajo« sem ter tja, kakor jih je pač volja. — Na sliki: Prelep je razgled iz Kržiša na bližnje Kamniške Alpe, Kamor smučarji prav radi zahajajo. (Foto: Fr. Močnik)

Advertisement for 'Pearl Book' and 'WRIJA ROZA' featuring a woman's face and decorative elements.

Bil je zelo zaposlen, bil je prijazen z njo, ljubil jo je, kar je vsaj verjela, ker sta preživljala ure skrajne nežnosti, ure, ko je ležala v njegovih rokah in se mu predajala; tedaj sta bila združena v ljubezni in so vse misli mirovale in vsi občutki utonili v vsemirskem stapljanju njunih teles. Sedaj pa se je zavedala tajnega nastajanja tretjega bitja. Je li sodelovala pri tem stapljanju? Se je čudilo? Je li čutilo, da njegovo zasebno morje vznemirjajo zunanje nevihte? »Kaj ti je?« jo je vprašal Allen. »O čem razmišljaš? Nekako odsotna si. Povrni se k meni.« »Tukaj sem,« je rekla, iztezajoč roke. »Glej, tukaj sem, s teboj.« Ne, ne, ne bo povedala. Zakaj ona ni bila vse njegovo življenje. Že dalj časa je vedela, da ima skrivnost pred njo. Živel je ločeno, imel je misli, ki jih ni mogel deliti z njo. To niso bile zgolj misli na njegov dom, na njegovo družino, od katere ga je bila ona ločila, in na njegova otroška leta; vseh teh misli ni mogla deliti z njim. Bilo je toliko tega, česar ni razumela o svetu, ki je bil njegov. Njega je zanimala politika, a ona ni razumela tega zanimanja. Čital je knjige, ki jih ona ni mogla brati. Včasih se je zelo jezilo, ko je poslušal novice preko njunega malega radijskega sprejemnika, in gubančil čeno, ko je čital časopise. Njej ni nobena teh stvari nič pomenila, toda, ako toliko pomenijo njemu, mar ne bi morale zanimati tudi njo? Kadar se je trudila, da bi jih razumela, in ga spraševala — kajti kdo naj bi jo poučil, ako ne on? — ji je odgovorjal z nestrpnostjo, ki jo je poskušal prikriti. Nič ni bolj ranilo njenega srca kakor ta težko zadrževana nestrpnost, ki je postajala čedalje večja. »Saj vem, odveč ti je, da bi me poučeval,« je glasno zaključila nekega dne. »Ne, ne gre za to,« se je izgovarjal. »Utrujen sem, ko pridem domov.« Toda bilo je tako. Ko bi bila lahko šla v šolo, kakor je

bila nameravala, bi se lahko naučila vse o Ameriki. Sedaj pa ni moglo biti o tem, da bi šla v šolo, niti govora. Bilo bi tudi brez koristi sedaj, ko je prihajal tu otrok. Otroka ni mogla preprečiti, četudi je to enkrat poskusila. Pogovorila se je s svojo japonsko prijateljico in odšla z njo k zdravniku, a on ji je povedal, da se otrok mora roditi. Bilo je že prepozno. Razen tega se tudi ni ukvarjal s takimi stvarmi. Navsezadnje pa je bila skorajda srečna, da je bilo tako. Ne bilo bi pošteno od otroka, če bi ga uničili, preden bi se rodil. Ni bila njegova krivdava, da je bil tuzemski otrok. To je bila njegova usoda. Minila je jesen in prišla je zgodnja zima. Josui je shušjala od srkbi, ki ji jo je delala njena skrivnost; večkrat jo je hotela že izdati Allenu, vendar ni tega nikoli storila. Ko so ji besede ležale že na jeziku, jih ni mogla izgovoriti; ne zaradi tega, da bi se ga bala, saj se ga zares ni, marveč zaradi tega, ker je čutila nestalnost svojega življenja. Celó to malo stanovanje sta najemala vsak mesec. Kako se naj živi iz meseca v mesec? »Nekega dne,« ji je rekel, »bova odšla domov. Tudi ta dan bo prišel. Četudi naju bo moja mama odklanjala, dokler bo živa, bo nekega dne umrla. Toda ona naju ne bo odklonila.« »Allenn!« je vzkliknila prestrašena, »ne govori tako o svojih starših. Zadel te bo kazen.« Bil je nenavdno otopen. »Smrt je prirodna. Dobro je, da stari umirajo. Ni napredka, dokler niso mrtvi.« »Allenn, toda ona je tvoja mati!« Josui je položila svojo mehko dlan na njegova usta. »Omejena ženska je,« je odgovoril neprijazno in odstranil njeno roko. »V tistem mestecu se je rodila in odrasla v njem. Ne more ali pa noče razumeti, da se vse spreminja.« »Ti ljubiš tisto mestece,« je rekla Josui. »Vem, da ga ljubim,« je odgovoril, »in vem, da ji bom težko oprostil, da mi ne pusti v njem živeti.« »Jaz ji ne bom želela smrti,« je rekla Josui odločno. »Ne morem želeati smrti nikomur, Bala bi so, če bi ji to želela.«

Advertisement for 'Slikanice' (Illustrations) for children and adults, featuring 'Prijetna slikanica iz življenja gozdnih prebivalcev' and 'Staré indijanske zgodbe'.

Advertisement for 'SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »PIONIR« NOVO MESTO', offering architectural services and construction projects.

Advertisement for 'RUDNIK ŽIVEGA SREBRA IDRJA RAZPISUJE PRVO JAVNO LICITACIJO', detailing the public tender for construction and installation work at the Idrija silver mine.